

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

KonSzenzus-oldalakkal

Pécs, 2000 május

TARTALOM

**Elhunyt Karlinger Gy. Tihamér
professzor**

A dékáni vezetés hírei

**A Tanári Testület, a
Habilitációs, a K+F és a
Tudományos Bizottság ülése**

**Mentsük meg az uszodát!
(Ángyán L.)**

**A sebészi rezidensképzésről
(Róth E.)**

III. Magyar Gyógyszerésznapiok

**A Felsőoktatási Tudományos
Tanácsról (Botz L.)**

**EKG-elemzési verseny
(Szelényi Z.)**

**Intézeti hírek;
Delegáció Ohióban;
Román eü. miniszteri látogatás**

**A Radiológiai Szakmai
Kollégiumról (Horváth L.)**

**Nemzetközi falu-egészségügyi
kongresszus
(Tényi J. írásával)**

**Elődeink (Benke J.);
Pályázatok**

Címlap: virágos kőrös
Hátsó borító: szurokszegfű

In memoriam Prof. Dr. Karlinger Gy. Tihamér (1909–2000)

2000. május 19-én hosszú, türelmesen viselt szenvedés után elhunyt dr. Karlinger Gy. Tihamér sebészprofesszor. 91 évet élt, küzdelmes és tartalmas életet hagyva maga mögött. Személyében a régi polihisztor tanárnemzedék utolsó tagja is eltávozott, aki a nagy szakma valamennyi területét (általános hasi sebészet, csontsebészet, traumatológia, érsebészet, daganatsebészet stb.) még biztos kézzel uralta a kor akkori színvonalán.

Személyesen átélt, megélt történelemmel, becsülettel bejárt és humánummal teli gazdag életútjának állomásai a Pécsi Orvostudományi Egyetem Tájánatómiai és Sebészeti Műtéttani Intézetének megszervezése (1951-1969), a II. sz. Sebészeti Klinika magas színvonalra való fejlesztése (1956-1969) és vezetése, majd sokoldalúan gazdag működése az I. sz. Sebészeti Klinikán (1969-1979) nyugdíjba vonulásaig, azon a klinikán, ahonnan adjunktusként indult, ahol egykor szakmai és tudományos munkája kiteljesedett.

Aktív társadalmi tevékenységet folytatott: több cikluson át, évekig volt a TIT Baranya Megyei / Dél-dunántúli Szervezetének elnöke. A társulat által folytatott felvilágosító-népművelő munkát nagyon komolyan vette, számos előadást tartott, pedig sebész lévén ideje nagyon is szűkösre volt szabva.

Súlyos betegségének utolsó napjait a klinikán kívánta eltölteni, bizonyára nem akart terhére lenni senkinek, és utolsó leheletéig ragaszkodott a sebészeti klinikához. Ha már bezárul a kör – s ezzel ő tisztában volt –, záruljon be ott, ahonnan elindult, hiszen ez így teljes! „Eodem cogimur” – ahogy Horatius írta, de kevesen léphetnek át az árnyékvilágba úgy, hogy emberléptékű nyomot hagytak maguk mögött!

Szeretettel és tisztelettel emlékezünk Rá, nyugodjék békében.

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar

PEDAGÓGUSNAP

A június 1-jén megtarott pedagógus-napi ünnepségen

dr. Ludány Andrea
professzor asszony
(Klinikai Kémiai Intézet)

a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet vehette át munkája elismeréséül.

GRATULÁLUNK!

**ORVOSKARL
HIRMONDÓ**

Felelős szerkesztő Róth Erzsébet, Barthó Loránd,
Buzogány István

■ A Konszenzus-oldalak szerkesztő- és terjesztőbizottsága: Battyány István, Bánhegyi György, Bártai István, Benke József, Botz Lajos, Bódis József

(Megyei Kórház), Czéh Gábor, Csala Béla, Csanaky György (Szombathely), Cseke István, Csemus Valér, Dávid Károly, Ferenci József, Gács Ernő, Gracza Tünde, Horváth Zolt, Juricskay István, Kiss Tamás, Kövér Ferenc, Lázár Zsófia, Masszi György, Méhes Gábor, Molnár Béla, Nemes János, Pakodi Ferenc, Pál Tibor, Pethő Gábor, Rébék-Nagy Gábor, Sümegi Balázs, Szabó György, Szeberényi József, Szekeres Júlia, Tóth Kálmán, Weninger Csaba.

■ Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke. A szedés az ÁOK Sajtóirodáján készült
7624 Pécs, Szigeti út 12. Tel./fax: 324-122/1214. E-mail: blenke@apacs.pote.hu
HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: Somoškeőy Szabolcs www.pote.hu > Közinform center. HU ISSN 1586-1295
Nyomtatta a PTE ÁOK nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

DÉKÁNI VEZETŐI ÉRTEKEZLETEK

(2000. május 4.)

Az Oktatási Minisztérium, a Magyar Akkreditációs Bizottság és az FTT megállapodását, mely a szakok indításának alkalmazási rendjét határozza meg 2000. március 15-től, *Dr. Szeberényi József* dékánhelyettes fogja áttanulmányozni.

Bózsa Szabolcs a hallgatók nevében tájékoztatta dr. Fischer Emil dékánt arról a levélről, melyben *dr. Horváth Örs Péter* professzor javaslatára a minisztériumtól kérnek támogatást ahhoz, hogy sebészeti gyakorlatukat külföldön tölthessék el. A dékáni vezetés – amennyiben az eljárás nem sérti a HÖK eddigi gyakorlatát és nem érinti a kar, illetve a HÖK anyagi forrásait – a kiutazást támogatja.

Dr. Losonczy Hajna professzor asszony kérte a vezetés engedélyét ahhoz, hogy január 1-jétől a transzplantációs működéssel kapcsolatos készenléti ügyeleti díjakat kifizethessék. Az anyagi fedezet erre megvan, az intézetvezető professzor a kéressel egyetért. Ha *Ferenci József* főigazgató-helyettesnek nincs más szempontú kifogása, a dékáni vezetés is javasolja a kifizetést.

Papp Lajos professzor május 1-jétől két fő gyógyszerési asszisztensi státusz létrehozását tartja szükségesnek a Szívgyógyászati Klinikán. A dékáni vezetés a *Ferenci* főigazgató-helyetttel történő tárgyalás után hozza meg döntését a kérdésben.

A Magyar Akkreditációs Bizottság elnöke, *dr. Róna-Tas András* akadémikus levélben megküldte a határozatot az orvostudományi, a gyógyszerésztudományi, valamint a fogorvosi karok szakképző tevékenységének akkreditálásáról. Az anyagot *dr. Szeberényi József* oktatási dékánhelyettes átnézi, majd a vezetés meghatározza az ezzel kapcsolatos feladatokat.

Dr. Tóth Gyula dékánhelyettes ismertette a kar IDP munkaanyagának „kutatás-alkotás” témakörben elkészült összefoglalóját és kérte a dékáni vezetés többi tagját, hogy észrevételeiket, megjegyzéseiket tegyék meg, hogy a témakörrel foglalkozó következő ülésen ismertethesse azokat.

(2000. május 11.)

A Magyar Akkreditációs Bizottság előírásának megfelelően 2000. október 16-ig el kell készíteni a karok által elfogadott szempontok szerint a tanévre vonatkozó értékelő jelentést. A szakok anyagának elkészítési határideje május 30., a kar jelentésének június 10-ig kell elkészülnie. A dékáni vezetés a háromfős minőségbiztosítási bizottság vezetésével *dr. Szekeres Pétert* bízta meg, tagjainak *Egyed Csabát* és *Kálmán Sándornét* kérte fel. A vezetés az elkészített jelentést továbbküldés előtt tárgyalni fogja.

Dr. Nyárády József klinikaigazgató professzor levélben tájékoztatta a vezetést arról, hogy az ügyeleti szolgálatokhoz a nővéreket a Családorvostani Intézet adja, s ennek fejében jogot formálnak arra, hogy a klinika ambuláns HBCS pontjait az OEP-en keresztül maguknak számoltassák el. A dékáni vezetés az érdekeltek véleményének figyelembevételével fog döntést hozni.

A dékáni vezetés folyamatosan tanulmányozza a gyógyszerészképzéssel kapcsolatos beadványokat, dologi és személyi fejlesztésekkel, valamint a kémia oktatással, gyógyszerészi-kémia és gyógyszeresztudomány-oktatással (laboratórium és épületek) kapcsolatban felmerülő tennivalókat. A közeljövőben több kérdésben dönteni kell, bizonyos beadványokat a vezetés a Gazdasági Igazgatóság illetékeseihez továbbított.

Jelzés érkezett a vezetéshez az Üszögpusztai ingatlanok bérbevitelére. A vezetés elvileg támogatja ezt, és a *Ferenci* főigazgató-helyetttel való tárgyalást követően javasolja a bérleti szerződés megfogalmazását.

A dékáni vezetés levélben kérte a klinikaigazgatókat arra, hogy csak a működésükhöz szükséges eszközöket rendeljék meg, mert így őrizhető meg a kar gazdálkodásának stabilitása. A normatív finanszírozással kapcsolatban *Tóth Gyula* dékánhelyettes fog egyeztetni a közeljövőben *Ferenci* főigazgató-helyetttel.

(2000. május 22.)

Csere Tibor, a Közalkalmazotti Tanács elnöke és *Illés József* SZB titkár az egészség-

ügyi szakdolgozók kérése alapján indokoltan tartja, hogy az intézetvezető és osztályvezető főnövények is részesüljenek idén a minőségi pótlékból, amit a keretek változatlanul hagyásával a klinikák döntése alapján lehetne megoldani. A dékáni vezetés nem zárkózik el a kérdéstől és egyeztet az ügyben *Ferenci* főigazgató-helyetttel.

A dékáni vezetés tárgyalta az Egyetemi Orvosnapok megrendezéséről, melynek tervezett időpontja 2000. október 13-14.

Horváth László klinikaigazgató problémát jelzett a mentővel történő betegszállítás terén. A dékáni vezetés a helyzetet tisztázni kívánja.

Bellyei Árpád professzor, az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum elnöke továbbította a dékáni vezetésnek *dr. Gógl Árpád* miniszter levelét, mely szerint a felsőfokú szakirányú szakképzés, továbbképzés előlegeként 30 millió forintot biztosítanak az oktatási célú betegbemutató miatt megemelkedő ápolási költségekre és dologi kiadásokra az első félévben. A szakmai munkáról, a pénz felhasználásáról november 30-ig kérnek beszámolót.

Dr. Tóth József rektor aláírta és megküldte a karnak a Pécsi Tudományegyetem és az Egészségügyi Minisztérium között létrejött szerződést, mely nagy értékű szervtranszplantációs szolgáltatás nyújtásáról és finanszírozásáról szól.

Zámbó Katalin docens asszony tájékoztatta a vezetést, hogy az izotóplaboratórium működéséhez szükséges radiofarmakonok ára több mint 10%-kal emelkedett, valamint a karbantartási díjak is nőttek. Kéri a pontosított emelését 1,2-ről 1,5-re. A probléma megoldása igazgatói értekezletet igényel.

Ódorné Gracza Tünde könyvtárvezető kérte a dékáni vezetés segítségét a folyóiratmegrendelésekben. A határidő pontosítása után a dékáni vezetés a tavalyi módszerhez hasonlóan bizottságok létrehozását tervezi, melyek áttekintik az összeállított listákat.

Szabó Imre HÖK titkár a nyári elviselhetetlen meleg miatt légkondicionáló besze-

relését tartja szükségesnek a könyvtárba és az olvasóterembe. A dékáni vezetés a Gazdasági Igazgatóság munkatársaival történő tárgyalás után dönt a kérésről.

Dóczy Tamás egyetemi tanár levélben reagált a kar gazdálkodásának az elmúlt he-
tekben bekövetkezett elnyertelen alakulá-
sára és a korrigálásra tett intézkedésekre.
A kérdés tisztázására igazgatói értekezlet
összehívását javasolja, amivel a dékáni ve-
zetés is egyetért.

Tanári testületi ülés

Dr. Fischer Emil dékán 2000. május 16-án
Tanári testületi ülést hívott össze.

Az ülést megelőzően *dr. Dóczy Tamás*
ügyvezető elnök javaslatának megfelelő-
en megtörtént a PTE ÁOK Tanári Testüle-
te elnökének és titkárának megválasztásá-
val kapcsolatos jelöltlista felállítás. Az el-
nöki posztra a legtöbb jelölést *dr. Dóczy*
Tamás és *dr. Szekeres Júlia*, míg a titkári
posztra *dr. Pajor László* és *dr. Szelényi*
Zoltán egyetemi tanárok kapták.

A Tanári testületi ülés napirendje

1. Tájékoztató aktuális kérdésekről
(Előadó: *Dr. Tóth József rektor* és *dr.*
Fischer Emil dékán)
2. A kredit alapú oktatással kapcsolatos
teendők
(Előadó: *Dr. Szeberényi József okta-*
tási dékánhelyettes)
3. Az Általános Orvostudományi Kar
Tanári Testülete elnökének és titkárá-
nak megválasztása.

Az első napirendi pont *dr. Fischer Emil*
dékán üdvözlése után azon kérdések felsorolá-
sával folytatódott, melyekre a PTE
rektorától várta a Tanári Testület a tájékoz-
tatást, illetve a válaszadást.

Fischer dékán úr a következő kérdés-
köröket jelölte meg:

1. Az integrációval kapcsolatos jelenlegi
helyzet elemzése;
az Oktatási Minisztériummal való kap-
csolat;
az Orvostudományi Kar szerepe, sú-
lya.
2. Az intézeti igazgatói állások meghosz-

A dékáni vezetés továbbította a Magyar
Akkreditációs Bizottság által küldött kérdő-
íveket az államvizsga-bizottságok elnökei-
hez. A MAB a karok oktatásának minőség-
biztosításához használja fel az adatokat.

Dr. Szabó István dékánhelyettes fogja át-
adni az Árpád-házi Szent Erzsébet okleve-
leket, június 6-án, ünnepség keretében. A
kitüntetettekről a főnövéri értekezleten a
szavazások megtörténtek.

A PTE TTK Általános és Szervetlen Kémiai

szabításának új rendje, az ötévenkén-
ti új pályázatok kiírásának problemati-
kája az Orvostudományi Karon.

3. A GH-val kapcsolatos kérdések:
lassú ügyintézés;
az átalakulás gyorsasága.
4. Intézmény Fejlesztési Terv (IDP):
a jelenlegi koncepció;
esetleges intézeti összevonások;
karok véleményezésének kérdése.

Tóth rektor úr valamennyi kérdést
érintette kb. egy órás beszámolójában,
nyitva hagyva a további kérdésekre a vá-
laszadás lehetőségét.

A Tanári Testületből *dr. Szekeres Júlia*
egyetemi tanár és *dr. Németh Péter* inté-
zetvezető egyetemi tanár az intézetveze-
tők öt évenkénti új pályázatának az ÁOK
számára rendkívül veszélyes és szinte be-
láthatatlan következményeit vázolták fel.
Dr. Farkas Beatrix intézetvezető egyetemi
tanár a gazdálkodás ügymenetének lela-
sulásáról beszélt. Az IDP elkészítésének
megváltozott módjáról, illetve annak cél-
kitűzéseiről a rektor és a dékán egyaránt

Tanszéki csoportja is megküldte a gyógy-
szerészképzés megindításához szükséges
beszerzendő eszközök listáját. A képzéshez
szükséges beszerzendő anyagok dokumen-
tumait a Gazdasági Hivatal összegzi.

Szeberényi József oktatási dékánhelyettes be-
számolt az ohioi látogatásról és átadta a veze-
tésnek a terveket, javaslatokat, melyeket a
hattagú delegáció a házigazdákkal folytatott
megbeszéléseket követően dolgozott ki.

Dr. Róth Erzsébet
felelős szerkesztő

szóltak. (Az ezzel kapcsolatos informáci-
ók az egyetemi honlapon megtalálhatók.)

A kreditalapú oktatással kapcsolatban
dr. Szeberényi oktatási dékánhelyettes tar-
tott ismertetőt (az anyag az Orvostudományi
Hírmondó márciusi számában részletesen
megjelent). A három variáció közül, ame-
lyeket a dékánhelyettes ismertetett – a
konzervatív változat, a reform változat és
a radikális változat –, a Tanári Testület tit-
kos szavazással a reform változat kidolgo-
zása mellett foglalt állást.

Végezetül a Tanári Testület elnökét és
titkárát választották meg. A titkos szava-
zás előtt *dr. Szekeres Júlia* a jelöltségtől
visszalépett, megköszönve a bizalmat. A
szavazás eredményeként a Tanári Testület
elnöke *dr. Dóczy Tamás* klinikaigazgató
egyetemi tanár lett, míg titkárának *dr.*
Szelényi Zoltán intézetvezető egyetemi ta-
nárt választották meg. Gratulálunk *Dóczy*
és *Szelényi* professzoroknak, és kívánunk
munkájukhoz jó egészséget és sok sikert.

Dr. Róth Erzsébet
a Szerkesztői Bizottság tagja

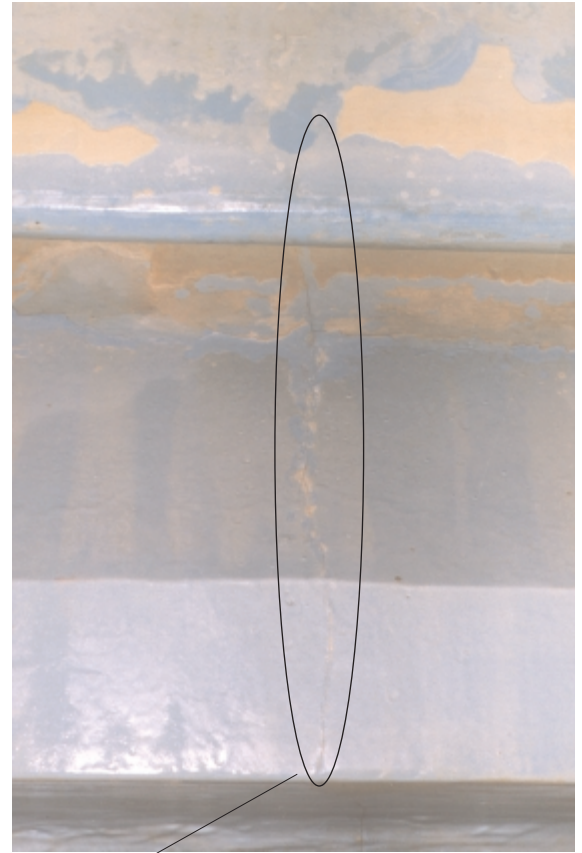
A fénykép *Pálffy György* professzor 80. születésnapján készült.
Az eseményről az áprilisi számunk 11-12. oldalán közöltünk írásokat

Mentsük meg az uszodát

Talán szokatlannak tűnik, hogy ezzel a kérelemmel fordulok az orvoskar dolgozóihoz és hallgatóihoz. Most azonban olyan helyzetbe kerültünk, amelyben szükség van a közösség támogatására. Röviden arról van szó, hogy az uszoda elhasználódott, s jelenlegi állapotában már nem működtethető. Ez érthető is, hiszen olyan régen tartották, hogy alig van valaki, aki emlékszik az időpontra. Az orvoskar vezetői, így dr. Fischer Emil dékán úr és Ferenci József gazdasági főigazgatóhelyettes úr is egyetértenek azzal, hogy fel kell újítani az uszodát. Mégis, a jelenlegi sajátos egyetemi helyzetben sokat jelentene, ha a kari közvélemény is megerősítené a vezetőket abban, hogy helyes és szükséges az uszoda felújítása, s nem indokolatlanul „pazarolják” az amúgy is kevés pénzt.

Bárki meggyőződhet a helyszínen az uszoda riasztó állapotáról: megrepedt a medence fala, eldugult a szellőző berendezés, rozsda marta a csöveket, kopottak az öltözők, s csótányok tanyája a falburkolat. A mellékelt képeket azok számára közöljük, akiknek nincs kedvük, vagy idejük felkeresni az uszodát. Tudom, hogy feltehető az a kérdés is, hogy egyáltalán kell-e nekünk egy ilyen kicsi, korszerűtlen uszoda? Mielőtt határozott nemmel válaszol-

nánk erre a kérdésre, két szempontra hívom fel a figyelmet. Először arra a sajnálatos tényre, hogy korszerűtlenség miatt az orvoskar számos létesítménye, laboratóriuma, felszerelése megszüntethető, leselejtezhető lenne. Megengedhetjük ezt magunknak? Tudomásul kell vennünk, hogy itt és most élünk! Másodszor az uszoda forgalmára hívom fel a figyelmet. Hangsúlyoznom kell, hogy ez az uszoda eleve nem sportversenyek céljára készült, hanem az egyetem dolgozóinak erőgyűjtését, erőnlétfeljavítását, az egészség megőrzését s a megromlott egészség lehető helyreállítását szolgáló létesítménynek szánták. Az uszoda kitűnően vizsgázott, betöltötte azt a szerepet, amit neki szántak. Az orvostanhallgatók testnevelése mellett rendszeresen látogatják az egyetem dolgozó szervezett csoportos foglalkozások vagy egyéni edzé-

A medence fala és alja megrepedt

Az öltözők és fürdők állapota ilyen...

sek céljából. Nagy az igény a túlsúlyos és az asztmás gyermekek gyógyúztatása iránt. Példaként megemlítem, hogy március hónapban egy hét alatt 385 fő, ebből 121 gyermek edzett az uszodában. Mindezek azt mutatják, hogy szükség van az uszodára, s felújítása után is csak körültekintő szervezéssel tudjuk kielégíteni az igényeket. Ez a kis uszoda a miénk. Kérek mindenkit, aki egyetért az uszoda felújításával, szóljon meg. A közvélemény nagy segítséget jelentene abban, hogy megmentjük az uszodát.

Pécs, 2000. május 19.

Dr. Ángyán Lajos
egyetemi tanár,
intézetigazgató

Következő számunkban – terveink szerint – a témában beérkezett leveleket, e-maileket is közölni fogjuk.

A sebészi rezidensképzés első tapasztalatai

Sok-sok tárgyalás, érvek és ellenérvek keretében az új rendszer minden bizonytalanságát magában hordozva 1999 szeptemberében az új szakorvosképzési rendszer elindult hazánkban. A képzés legfőbb újdonsága, hogy az orvosegyetemek kapták meg a hozzájuk tartozó régióban a szakorvosképzés megszervezésének valamennyi feladatát. Ez magában foglalta és foglalja az oktatás valamennyi formájának megszervezését, a rezidensek első két évben történő számos tanfolyamának koordinálását, a vidéki hallgatók elszállásolását stb.

Az ún. sebészeti törzsképzésben résztvevő hallgatók (mindazok, akik manuális szakmával kapcsolatos szakorvosok lesznek) kötelező jelleggel a képzés első évében manuális készségfejlesztő gyakorlatot kell teljesítsenek. Ezt a képzést a Pécsi Tudományegyetem régiójában az I. sz. Sebészeti Klinika és a Kísérletes Sebészeti Intézet vállalta fel, jelenleg két hetes ciklusokban.

Az első hét tematikája szerint délelőtt az intézet műtőjében történtek a gyakorlatok, míg délután a Sebészeti Klinikán egyetemünk kiváló szakemberei által tartott előadások hangzottak el a betegellátáshoz feltétlenül szükséges patofiziológiai, mikrobiológiai, hematológiai témában. A második héten a gyakorlatok egész nap a Kísérletes Sebészeti Intézetben folytak, ahol a laparoszkópos sebészet alapjait oktattuk az I. sz. Sebészeti Klinika szakembereinek közreműködésével, illetve a mikrosebészet alapjait gyakoroltattuk a Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinika oktatóinak segítségével. Újdonságként a programtól eltérően, szinte közkívánatra a sebészeti varróanyagokról, ezek minőségi felosztásáról, felhasználási indikációjáról és az öltéstípusokról volt egy egésznapos foglalkozás.

Úgy ítéljük meg, megismerve a résztvevők és a szakma képviselőinek véleményét, hogy a szakorvosjelölteknek rendezett kurzus objektív része jó színvonalúnak és hasznosnak tartható. Ezen túlmenően azonban engedjenek meg néhány szubjektív megjegyzést az első tapasztalatokat összegezve.

Rendkívül jó volt a rezidenseket oktatni, hihetetlen érdeklődésük, tudásvágyuk és hálás köszönetük miatt mindazért, amit a foglalkozások során kaptak. A Kísérletes

Sebészeti Intézet valamennyi oktatója, asszisztense, az I. sz. Sebészeti Klinika valamint a Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinika orvosai a segítség maximális szándékával tanították, oktatták a képzésben résztvevő 11 fő rezidens ezen a kététes gyakorlati foglalkozáson. Jó volt látni kezdeti izgalmukat, majd megelégedettségüket, mikor sikerült az operációs mikroszkóp alatt az első öltéseket betenni, vagy megvarrni egy néhány mm-es érképletet anélkül, hogy vérzést kaptak volna. Kezdeti lépéseik a laparoszkópos sebészet területén rávilágítottak manuális adottságaikra, térlátási képességeikre. A pedagógus érezhet ilyen örömet, amikor tudást szeretne átadni, s érzi, hogy erre fogadókészség is van, s ettől további lelkesedés-

sel készül az újabb és újabb feladatokra.

Megható volt számunkra a tanfolyam végén kapott gyönyörű virágcsokor, amit a köszönet kifejezésére adtak át. *Itt szeretnénk elmondani, hogy mi köszönjük ezt a két hetet, az őszinte, komoly érdeklődést, felnőtt, felelősségteljes magatartást. Csak így tovább rezidensek, s biztos, hogy a magyar szakemberek Európa-szerte a legkiemelkedőbbek lesznek.*

(A továbbképzésen résztvevő rezidensek: Balla Zsolt, Ifi Zsolt, Könyves Károly, Járai Tamás, Mátrai Gábor, Nagy Attila, Oláh Mária, Pék Gábor, Polgár Tibor, Tóth György, Varga Norman).

Dr. Róth Erzsébet

a Kísérletes Sebészeti Intézet vezetője

Az Orvostudományi Hírmondó szerkesztésének új stratégiája

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasóink!

Az Orvostudományi Hírmondó előző számai a visszajelzések alapján jó visszhangot kaptak mind külső megjelenésüket, mind tartalmukat illetően. A szerkesztőbizottság nevében nagyon köszönjük Fischer dékán úr elismerő szavait, melyek az elmúlt tanári testületi ülésen hangzottak el.

Ahogy néhány hónapja ígértük, célunk a minél szélesebb körű tájékoztatás, valamennyi egyetemi polgár számára, hisz felelősen csak akkor szólalhat meg bárki, ha kellő információ birtokában van.

Ennek elősegítésére a kari vezetés megtette az első lépést és lehetővé tette, hogy a dékáni vezetői értekezlet anyagát az újságban megjelentessük. A szerkesztőbizottság nevében ezért külön köszönetet szeretnék mondani Dékán Úrnak.

A továbbiakban úgy gondoljuk, hogy valamennyi működő kari bizottság (oktatási, K+F pályázati tudományos, MÁB stb.) munkája, az Angol Program, a Tanulmányi Osztály, külügyek ugyancsak rendszeresen szerepeljenek az újságban. Nagyon sokan dolgoznak hosszú évek óta ezekben a sok felelősséget és külön munkát adó testületekben, és szerényen hallgatnak róla, vagy csak néha jelennek meg rövid beszámolóik. Úgy gondoljuk, Dékán Úr példája serkentően fog hatni a nyilvánosság intenzívebb igénybevételére.

Ugyancsak rendkívül fontos, hogy azon kollégáink, akik országos testületekben, bizottságokban töltenek be jelentős szerepet, tájékoztatást adjanak az ottani munkáról, a várható változásokról, döntésekről. A közlésre szánt anyag leadásának határideje minden hó 25., helye a Sajtóiroda.

Végezetül szeretnénk köszönetet mondani minden kollégának, aki idejét nem kímélve a május 17-én tartott sajtóreferenciális ülésre eljött, pontosan az előbb vázolt új stratégia megbeszélésére. Ugyancsak köszönet illeti dr. Pintér Évát, a Dékáni Hivatal vezetőjét a folyamatos tájékoztatásért.

Őszinte tisztelettel:

az Orvostudományi Hírmondó szerkesztőbizottsága

III. Magyar Gyógyszerésznapok 2000. június 8-10.

„Hagyomány és haladás – Utunk Európába Pécsváradtól napjainkig” – hangzik a rendezvény mottója. Mít takar ez az első olvasásra kissé furcsa szlogen? Mindenki tisztában van vele, hogy a gyógyítás az emberiséggel egyidős, nincs ez másképp a magyarság esetében sem. Azt viszont – néhány lelkes történészt leszámítva – nagyon kevesen tudják, hogy hazánkban a hivatalos gyógyítás és a gyógyszerészet megindulása az államalapítással egybeesik. El kell ismerni, hogy a kor hiteles tárgyi emlékei valóban igen szegényesek. Talán éppen ezért kell(ene) jobban megbecsülni azt, ami van. A Géza fejedelem téli szállásául szolgáló pécsvárad udvarházat István király az öt megkoronázó Asztrik apátnak ajándékozta, aki ispotályá alakíttatta át. István király 1015-ben alapító oklevéllel tette hivatalossá az ispotály létét, valamint jelentős adományokkal is biztosította annak működését.

Az államalapítás egy évezredének ünnepei, rendezvényei sorába jól illeszkedik a magyar gyógyítás ezer évéről való megemlékezés is. Mindezek mellett igen kedvező alkalom kínálkozik arra, hogy az Európai Uniónak is megmutathassuk, egészségügyi kultúra nemcsak a kontinens boldogabbik felén létezett ezer évvel ezelőtt... A rendezvény szervezője a Magyar Gyógyszerészkamara, védnökei között találjuk *Göncz Árpád* köztársasági elnököt, *dr. Várszegi Asztrik* pannonhalmi főapátot, Pécs és Pécsvárad városainak polgármesterét, valamint egyetemünk Orvostudományi Karának dékánját, *dr. Fischer Emilt*.

Az ünnepségnek a felújított pécsvárad vár kínál méltó helyszínt. Itt sor kerül többek között emléktábla-avatásra és kiállítás megnyitójára is. A tudományos programra az Orvostudományi Kar központi épületében kerül sor, két szekcióban: egyikben a magyarországi gyógyítás történetével foglalkozó előadások hangzanak el, a másik a jövő, az új évezred feladataival, kihívásaival foglalkozik. A rendezvény utolsó napján külföldi előadók ismertetik hazájuk gyógyszerészetének főbb vonalait.

Fontos megemlíteni, hogy a tudományos programok látogatása az egyetem polgárai számára – regisztrációtól függetlenül – lehetséges.

Dr. Molnár Béla

A Tudományos Bizottság ülése

(2000. május 18.)

1. A Tudományos Bizottság megvizsgálta a kongresszusi részvétel támogatására benyújtott kérelmeket és az alábbi előadóknak ítélte meg a maximális 60 000 Ft-os hozzájárulást:

Barakonyi Alíz intézeti orvos, Mikrobiológiai Intézet, Franciaország

Bátai István egyetemi adjunktus, AITI, Kanada

Berki Timea egyetemi docens, Immunológiai Intézet, Franciaország

Bíró Zsolt egyetemi docens, Szemészeti Klinika, Izrael

Csermely Tamás egyetemi adjunktus, Szülészeti Klinika, Csehország

Csiky Botond klinikai tanársegéd, II. sz. Belklinika, Svédország

Gasztonyi Beáta klinikai orvos, I. sz. Belklinika, Svédország

Domán István Ortopédiai Klinika, Szlovénia

Halvax László egyetemi adjunktus, Szülészeti Klinika, Csehország

Kóbor József klinikai fizikus, Radiológiai Klinika, Németország

Kozicz Tamás egyetemi tanársegéd, Humán Anatómiai Intézet, Kanada

Király Ágnes egyetemi tanársegéd, I. sz. Belklinika, Franciaország

Lóránd Tamás egyetemi docens, Orvosi Kémiai Intézet, Anglia

Lőrinczy Dénes egyetemi docens, Biofizikai Intézet, Németország

Molnár Dénes egyetemi docens, Gyermekklinika, Belgium

Somos Zsuzsanna egyetemi docens, Bőrklinika, Portugália

Sütő Gábor klinikai adjunktus, I. sz. Belklinika, Franciaország

Vértes Zsuzsanna egyetemi docens, Élettani Intézet, Ausztrália

2. *Nagy Judit* professzor, a bizottság elnöke tájékoztatta a bizottságot arról, hogy az MTA Orvosi Osztályának felkérésére országos szintű felmérés készül a klinikai kutatások helyzetéről. Ennek keretében megállapítják a klinikusok rendelkezésére álló folyóiratok számát, a tudományok doktora vagy az MTA doktora címmel rendelkezők, valamint a kutatási támogatásban részesülők számát. Elemezni fogják a PhD rendszer helyzetét és információkat kérnek arról, milyen forrásokból támogatják a klinikai kutatásokat.

Ennek a felmérésnek a keretében gyűjtötték össze az Orvostudományi Karon az 1998-99-ben megjelent közleményeket.

3. Határozat született arról, hogy a Tudományos Katasztert fel kell frissíteni. A bizottság következő ülésén fogja megvitatni a regisztrálás szempontjait, paramétereit.

Dr. Lázár Gyula

egyetemi tanár

a Tudományos Bizottság titkára

A PTE ÁOK Habilitációs Bizottsága 2000. május 3-án megtartotta utolsó ülését, melynek témája a habilitációs eljárások nyilvános részének lezárása és a szavazás volt a Dr. Habil. cím odaítéléséről.

A bizottság döntése alapján 2000-ben az alább felsorolt pályázók kapták meg a címet:

Dr. Göcze Péter adjunktus, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika;

Dr. Hunyady Béla adjunktus, I. sz. Belgyógyászati Klinika;

Dr. Illés Tamás docens, Ortopédiai Klinika;

Dr. Józsa Rita adjunktus, Humán Anatómiai Intézet;

Dr. Rác István főorvos, Petz Aladár Kórház, Győr;

Dr. Sár Cecilia docens, Szerves-és Gyógyszerkémiai Intézet;

Dr. Szilvassy Zoltán docens, Debreceni Tudományegyetem;

Dr. Urbán László igazgatóhelyettes, NOVARTIS, London.

Habilitációs Bizottság

FELSŐOKTATÁSI TUDOMÁNYOS TANÁCS

Az FTT tagjai 2000. április 29-től:

Dr. Dobozy Attila (Szegedi Tudományegyetem Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum); *dr. Manherz Károly* (ELTE Bölcsészettudományi Kar); *dr. Solti László* (Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Kar); *dr. Szendrő Péter* (Szent István Egyetem); *dr. Balogh Árpád* (Nyíregyházi Főiskola); *dr. Palásti Kovács Béla* (Budapesti Műszaki Főiskola, Bánki Donát Gépészmérnöki Kar); *dr. Szabó Gábor* (Szegedi Tudományegyetem, Élelmiszeripari Főiskolai Kar); *dr. Kroó Norbert* (MTA); *dr. Szegő Károly* (KFKI Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet); *Balogh Balázs DLA* (Magyar Építész Kamara); *dr. Botz Lajos* (PTE, ÁOK); *dr. Ficzer Lajos* (ELTE Jogtudományi Kar); *dr. Soós Adrianna* (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara); *dr. Aknai Tamás* (PTE, Művészeti Kar); *Solti Gábor* (IPOSZ); *dr. Dinya László* (Szegedi Tudományegyetem, GK Marketing-menedzsment Tanszék); *Szécsi Gábor* (Megyei Jogú Városok Szövetsége); *dr. Réffy József* (Oktatási Minisztérium Felsőoktatási Főosztály); *dr. Erdő Péter* (Pázmány Péter Katolikus Egyetem); *Antal János* (Általános Vállalkozási Főiskola); későbbi delegálással: kutatóintézetek.

Két eredménytelen forduló után – sajnos – jól láthatóvá vált, hogy az FTT elnökének megválasztása rendkívül problematikus. Az FTT választásra vonatkozó szabályzata (SzMSz) szerint 14 támogató szavazat szükséges ugyanis az elnök megválasztásához. Az első választáson a 21 tagú FTT 18 jelenlévő tagjától nyolc szavazatot kapott *dr. Szendrő Péter*; a Szent István Egyetem rektora, míg tízet *dr. Balogh Árpád*, a Nyíregyházi Főiskola rektora. A két héttel később megismételt második választási fordulóban a 18 jelenlévő tagtól tíz szavazatot kapott *Szendrő Péter*; míg nyolcat *Balogh Árpád*. A patthelyzet miatt az FTT javasolta a miniszter úrnak, hogy foglaljon állást a kialakult helyzetről (pl. megváltoztatva az SzMSz tarthatatlan választási kötöttségeit stb.). A jelölést vállaló személyek valamint az eredmények alapján, remélhetően, a két jelölt közül fog ki-

A Magyar Orvosi Kamara, a Magyar Állatorvosi Kamara és a Magyar Gyógyszerész Kamara között márciusban kötött megállapodásnak megfelelően a Felsőoktatási Tudományos Tanácsba (FTT) a három kamara közösen delegál egy tagot. A három kamara a megállapodás alapján egy évre **dr. Botz Lajost**, egyetemünk gyógyszerésztudományi vezetőjét, a Magyar Gyógyszerész kamara jelöltjét delegálta az FTT tagjai közé. GRATULÁLUNK!

kerülni az FTT jövő elnöke.

Az FTT május 24-én tartott ülésén a felsőoktatási törvény módosításához benyújtott, az előterjesztő oktatási tárca által is támogatott, az FTT-t érintő módosító indítványokat is megvitatta. Az FTT plénu-

ma 2. sz. mellékletként csatolt állásfoglalást fogadta el ebben a rendkívül elgondolkodtató és a felsőoktatás irányításának demokratizmusát is érintő kérdésben.

Dr. Botz Lajos

1. sz. melléklet

Felsőoktatási és Tudományos Tanács feladatai és hatásköre *

2000. május 8.

Dönt

1. Kidolgozza a felsőoktatás intézmény- és szakképzési rendszerének fejlesztésére, korszerűsítésére vonatkozó koncepciót;
2. Állást foglal a felsőfokú szakemberképzés állami támogatásának, a támogatási rendszer korszerűsítésének elveiről;
3. Kidolgozza a teljesítménymutatók felsőoktatás területén érvényesítendő rendszerét;
4. Munkaerőpiaci előrejelzések, az elhelyezkedési statisztikai adatok és a felsőoktatásba jelentkezők szakterületi megoszlása alapján készített szakterületi prioritások kidolgozásával állást foglal a hallgatói létszám középtávú fejlesztésének elveiről;
5. Kialakítja a felsőoktatás területén a Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezetében finanszírozott tudományos kutatások kiemelt fejlesztési programjainak prioritási szempontjait, összehangolva más országos kutatási programokkal;
6. Önálló javaslatokat dolgoz ki a felsőoktatással kapcsolatos bármely tárgyban;
7. Ajánlásokat dolgoz ki a felsőoktatási intézmények részére a kormányzati szervek vagy felsőoktatási intézmények kezdeményezése alapján.

Döntést előkészít

1. Véleményezi állami felsőoktatási intézmény, felsőoktatási szövetség és ennek tagintézményei, továbbá a karok létesítésére, megszüntetésére vonatkozó kérelmeket;
2. Állást foglal nem állami felsőoktatási intézmény tekintetében az állami elismerés megadásáról, illetőleg visszavonásáról;
3. Állást foglal szakok képesítési követelményeiről és szakok indításáról;
4. Véleményt nyilvánít a felsőoktatás költségvetéséről, illetve a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolóiról;
5. Véleményt nyilvánít az évenként felvehető államilag finanszírozott hallgatólétszámról és annak megoszlásáról;
6. Véleményt nyilvánít a felsőoktatás területén a kutatási tevékenységet érintő valamennyi országos, állam által finanszírozott pályázat kiírásának feltételeiről és végrehajtásáról;
7. A „Felsőoktatás Fejlesztési Alapprogramok” Irodája felett a törvényességi felügyeletet a művelődési és közoktatási miniszter az FTT közreműködésével gyakorolja.

Az FTT saját működéséről dönt

1. Az FTT saját tagjai közül választja meg elnökét.
2. Az FTT Képzési és Kutatási Stratégiai Szakbizottsága, valamint Finanszírozási Szakbizottsága tagjait az FTT elnökének javaslatára a testület szakértők közül választja meg három évre.

3. A Titkárság vezetője pályázat útján az FTT által kinevezett főtitkár.

A Bizottságok saját működésükről döntenek

1. A bizottságok saját tagjaik sorából választják meg vezetőjüket.
2. A bizottságok munkájuk segítésére szakértőket kérhetnek fel, illetve eseti szakértői bizottságot hozhatnak létre. A bizottsági döntések előkészítése során biztosítani kell az adott kérdésben érintett felsőoktatási intézmények véleményének megismerését.

A Titkárság

- Az FTT-nek és szakbizottságainak a működését az FTT Titkársága segíti. A titkárság dolgozói közalkalmazottak. A Titkárság vezetője pályázat útján az FTT által kinevezett főtitkár. A főtitkár felett a munkáltatói jogokat – a kinevezés és felmentés kivételével – az FTT elnöke gyakorolja.
- Az FTT Titkárságának koordinációjában működik az Országos Kredittanács Irodája, továbbá más, a felsőoktatás működését és fejlesztését elősegítő testületek vagy szervezetek.

Általános

- Az FTT huszonegy tagból áll. Az FTT tíz tagja a felsőoktatás által választott tudományos fokozattal rendelkező szakértő. Az FTT további tíz tagja a különböző felhasználói szervezetek szakértő képviselője, akiket a szakmai kamarák, a munkaadók, tudományos testületek (Magyar Tudományos Akadémia, kutatóintézetek), a budapesti és vidéki önkormányzatok választanak annak az elvnek a figyelembevételével, hogy a bizottságban bekövetkező személyi változások esetén minden képviselt rétegnek legalább egy képviselője maradjon. Az FTT egy tagja a miniszter küldötte. Az FTT tagja nem lehet a MAB tagja.
- Az FTT tagjainak megválasztásakor a nem állami intézmények arányos képviselését biztosítani kell.
- Az FTT ülésén állandó meghívottként részt vesznek a képzésben érdekelt minisztériumok képviselői.
- A tagok egyharmadát évenként új választás alapján le kell cserélni. A tagok megbízatása megszakítás nélkül legfeljebb három évig tarthat. Az FTT tagjainak megbízólevelét – a választás törvényességének megvizsgálása alapján – a művelődési és közoktatási miniszter adja ki.
- Az FTT vezetője és képviselője az FTT elnöke. Az FTT, valamint szakbizottságainak feladatkörét és működését érintő kérdésben csak az FTT elnöke adhat ki külső szervek részére állásfoglalást.
- Az FTT Képzési és Kutatási Stratégia Szakbizottsága, valamint Finanszírozási Szakbizottsága kilenc-kilenc tagból áll.
- Az FTT működésére vonatkozó részletes szabályokat a művelődési és közoktatási miniszter szabályozza.
- Az FTT működésének pénzügyi fedezetét az Országgyűlés az éves központi költségvetés Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezetében elkülönítetten biztosítja.
- Az FTT tagjainak névsorát a Magyar Közlönyben és a Művelődési Közlönyben közzé kell tenni.

* Az országgyűlés 1996. július 3-i ülésén elfogadott LXI. számú törvény rendelkezéseivel módosított, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerint

2. sz. melléklet

Az Ftv. módosításához benyújtott, az előterjesztő (oktatási tárca) által támogatott, az FTT-t érintő módosító indítványokról

38. A miniszter feladatánál **szűkíti az FTT eddigi feladatkörét**, amennyiben a szakindítás engedélyezésénél **csak a képzési irányok fejlesztéséről** alakít ki véleményt, magáról a **kérelemről nem**, arról csak a MAB foglalt állást.

Ezzel megszűnik az a lehetőség, amikor a két testület eltérő véleménye esetén mérlegelhetett a miniszter. A felsőoktatás fejlődését elősegítő versenyt és az átstrukturálódás lehetőségét akadályozhatja ez a változtatás. Ugyanakkor a civil kontroll újabb lehetősége szűnik meg. Nem juthatnak érvényre a döntéskor olyan fontos szempontok, mint a munkaerőpiac, a hallgatói kereslet, a finanszírozhatóság, a strukturaváltás, vagy a regionalitás.

51. Az FTT állásfoglalásától való **eltérést** a miniszternek **nem kell indokolnia** (csak a MAB véleményétől való eltérés esetében).

Olyan kötelezettséget szüntet meg, amely a döntés átgondolását és nyilvánosságát segítette. Ezzel is az FTT jelentőségét redukálja valamiféle, szimpla tanácsadói szerepre.

52. Az FTT-t a felsőoktatás **legfelsőbb szakmai testületéből a miniszter tanácsadó testületévé degradálja**.

A stratégia kialakítása helyébe mindenüttl annak véleményezésére lép.

– Konkrét véleményt csak a miniszter konkrét fekérese alapján nyilváníthat.

Azaz, ha azt a felsőoktatásért felelős tárcavezetés akarja. Ezzel jelentősen szűkül szerepköre, a törvény által garantált véleményezési lehetősége.

– Csak az **új szakok létesítésének** és általában a **szakindítások elveiről** mondhat véleményt, a **konkrét kérelmekről nem**.

Ez jelentős hátrányba hozhatja az intézményeket, kiszolgáltatja a MAB és a tárca akaratának, akadályozza a reformokat.

– Bekerül a **hallgatói létszám megosztásáról** történő javaslatlétel.

A tárca megkövetelheti az intézményenkénti létszámra tett javaslatot, ezzel az FTT-re háríthatja a felelősség egy részét.

58. Az FTT tagjai közül **kizárja a felsőoktatási intézményvezetőket**.

Ezzel korlátozza a választás lehetőségét, szűkíti az alkalmas szakértők körét, csökkenti a testület tekintélyét, jelentőségét. A három évre választott elnököt (amennyiben intézményvezető) idő előtti lemondásra kényszeríti. Nem érvényesül a delegálási elv.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a rektorok, főigazgatók rendelkeznek a legnagyobb rálátással a szféra ügyeire, presztízsük a legmagasabb, semmivel sem képviselnek inkább lobby érdeket, mint más felsőoktatási szakértők.

59. Az FTT **elnökének kiválasztásában a miniszter vétőjogot kap**.

Ez sérti a testület autonómiáját, lehetetlenné teheti az elnök megbízását, hisz az FTT és a miniszter véleménye eltérhet a személyt illetően.

Az FTT tagjait a miniszter **három évre bízza** meg.

Ez elvileg elfogadható, bár némi bonyodalmat fog okozni, hogy kinek, mikortól kezdődik a megbízása.

Mindennek eredménye, hogy

- az FTT feladatköre és ezzel az ülések napirendje drasztikusan redukálódik, ami
- az ülések számának radikális csökkenéséhez és
- az FTT teljes eljelentéktelenedéséhez vezet,
- mindez kedvezőtlenül hat a felsőoktatás irányítására,

- fejlesztésének lehetőségeire,
- gyengíti a felsőoktatás és a felhasználói kör érdekérvényesítő képességét,
- a döntések nyilvánosságát, ellenőrizhetőségét,
- előtérbe kerülhet a „kijárási” elv,
- sérül a döntési mechanizmusok demokratikus jellege,
- a szűk körben hozott, rossz döntések lehetőségét rejti,
- a módosítás jelentősen eltér az eredeti törvényalkotói szándéktól,
- valamint a kormány által elfogadottaktól, ami az FTT-re vonatkozóan nem tervezett átfogó módosítást.

„Einthoven” EKG Elemzési

A jelenlegi tanévben már hatodik alkalommal került megrendezésre az EKG Elemzési Verseny az Általános Orvosi Karon. Jó leírni azt a tényt, hogy egy hallgató, az akkor III. éves *Kiss Zoltán* keresett meg azzal a kéréssel, hogy a Kórélettani Intézet vállalja el egy olyan, a III. évesek részére kiírt vetélkedő szakmai megszervezését, amelyben az elektrokardiogramok felismerését, elemzését végeznék a versenyzők. Mivel intézetünk oktatási tematikájában a kóros EKG-eltérések ismertetése és megbeszélése jelentős szerepet játszik, ugyanakkor a belgyógyászat keretében ugyanebben a szemeszterben foglalkoznak a hallgatók a kardiológiával, adódott az lehetőség, hogy mind a klinikus kollégák, mind intézetünk munkatársai részt vehetnének e verseny szabályainak kidolgozásában, anyagának összeállításában, a verseny lebonyolításában és a kiértékelés munkájában. A hallgatók viszont a HÖK segítségével bizonyos technikai segítséget nyújtanak. Mivel a versenyben legjobb helyezést elérő hallgatók részére jutalmakat is kitűztünk, már a kezdeteknél támogatás érkezett egy-egy gyógyszergyár képviselétől; közülük azóta is rendszeresen szponzorálja a versenyt az MSD és helyi képviselője, *dr. Kiss Róbert* tudományos munkatárs, amennyiben értékes szakkönyveket, vagy fonendoszkópot ajánlanak fel a győztesek részére.

Az első három évben fokozatosan nőtt a versenyre jelentkezők száma, és az utolsó 3 évben már 60-70 III. éves adja be jelentkezését (jelszó segítségével), közöttük évente

10-15 angol programos hallgató. A verseny általában 5 órát vesz igénybe, amiből az első óra egy teszt-gyűjtemény kitöltéséből áll, amelyben egyszerű és EKG-görbe elemzését összefoglaló multiple-choice kérdések szerepelnek, valamint 3 nem túl nehéz EKG-regisztrátum szöveges elemzése. A legtöbb pontot elért 10-15 hallgató – most már nevét felfedve – folytatja a nyilvános szóbeli versenyen a vetélkedést, amennyiben villámkérdésekre ad választ, valamint 2 véletlenszerűen kiválasztott komplikáltabb EKG-görbét elemez a zsűri és az érdeklődő hallgatók előtt a kivetített képeken. A döntőbe a legtöbb pontot elért 3 hallgató kerül, akik ugyanazt a valóban komplikált EKG-regisztrátumot elemzik részletesen (a másik 2 döntős természetesen nincsen jelen).

A verseny győztese kapja az MSD által felajánlott jutalmat és egy szakkönyvet, a további 9 jó helyezést elérő hallgató is kap egy-egy szakkönyvet, valamint néhány, a kórélettan szigorlatra, illetve kardiológia kollokviumra vonatkozó könnyítést. Ebben az évben az első három helyezést a következő III. éves hallgatók érték el: *Kovács Árpád*, *Gyevnár Zsuzsanna* és *Járai Rudolf*,

akiknek ezt az alkalmat felhasználva is melegen gratulálunk.

A verseny szakmai előkészítésében és a zsűri munkájában külön kiemelendő a kardiológus és kórélettansz kollégák magas szintű szerepe, nevüket ezért érdemes kü-

A zsűri tagjai gratulálnak az idén győztes Kovács Árpádnak

lön kiemelni: *dr. Radnai Béla* főorvos (Megyeyi Kórház), *dr. Tóth Kálmán* docens és *dr. Habon Tamás* adjunktus (I. Belklinika), *dr. Cziráki Attila* docens és *dr. Horváth Iván* adjunktus (Szívgyógyászati Klinika), valamint *dr. Székely Miklós* egyetemi tanár, *dr. Garai János* és *dr. Sárdi Ferenc* adjunktusok (Kórélettani Intézet).

Az írásbeli tesztek kiértékelésének ideje alatt a hallgatók egy magas szintű kardiológiai diagnosztikai bemutatót élvezhettek a verseny színhelyén, ahol *dr. Kónyi At-*

Az ÁOK K+F Bizottság ülései

A bizottság 2000-ben két ülést tartott. Az első ülésen a Kooperációs Kutatási Központ helyzetével foglalkozott. Ennek kapcsán javaslatot tett az egyetem hosszú távú K+F stratégiáját meghatározó profilok kialakítására és az igazgatói pozíció pályázati úton történő betöltésére. Felmerült az igény az ÁOK intézeteiben lévő szabad kutatási és innovációs kapacitások felmérésére. Áttekintette továbbá a bizottság az EU5 keretpályázattal kapcsolatos teendőket és ajánlást fogalmazott meg a kari vezetés számára a pályázatban való egyéni, kutatócsoporti és intézeti részvétel szorgalmazására.

A következő ülésen a bizottság a karról beadott OMFB nagyműszer pályázatokkal foglalkozott. Elfogadta azt a koncepciót, hogy jelen fázisban a sejtanalitikai, a következő szakaszban a molekuláris biológiai, majd az elektrofiziológiai műszerpark szintrehozása lehet az a stratégia, amit a nagyműszerbeszerzéseknél támogatni kell a bizottságnak. Áttekintette a beérkezett terveket és támogatta a sejtanalitikai laboratórium részleges felújításával, illetve kiegészítésével kapcsolatban benyújtott intézeti pályázatokat.

Dr. Lengvári István
egyetemi docens
a K+F Bizottság titkára

Verseny

ni a vizsgákon. Érdemes lenne elgondolkozni azon, hogy – az EKG valóban klaszszikus módszeréhez és sokoldalú használ-

hatóságához hasonlóan – mely más módszer, illetve az általa nyert adatok-eredmények-regisztrátumok lennének még alkalmasak arra, hogy arra alapozott verseny segítségével más évfolyamok hallgatóit is „meg lehessen mozgatni”.

A jelen verseny a már említett támogatók mellett még egy kari szintű Felsőoktatási Programfinanszírozási

Pályázat Kórélettani Intézet részére engedélyezett

alprogramja támogatását is élvezhette (PFP-0620/99), amiért ezúton is köszönünket fejezzük ki. E pályázat keretében egy PC került beszerzésre, amelynek segítségével az Internet által elérhető EKG oktatási anyagok, valamint néhány CD-ROM használata válik a hallgatóság részére a jövőben is lehetővé intézetünk gyakorlatos termében.

A versenyen induló összes hallgatónak, a győzteseknek, a zsűri tagjainak valamint a verseny megrendezését anyagilag támogatóknak köszönet jár azért, hogy ezt a kezdeményezést életben tartják és ezzel a graduális orvosképzésben egy szűk szakmában érvényesülő, de valójában az egész oktatás hatékonyságát is növelő mozgalmat segítenek.

Dr. Szelényi Zoltán

Aromán egészségügyi miniszter látogatása

2000. április 11-én látogatást tett a Továbbképző Központban az Egészségügyi Minisztérium vendégeként hazánkban tartózkodó román egészségügyi küldöttség *dr. Hajdú Gábor*, Románia egészségügyi miniszterének vezetésével. A küldöttség tagja volt *Hajdú Ildikó*, a miniszter úr felesége és *dr. Stefan Bartha*, Bukarest főváros egészségügyi igazgatóságának helyettes vezetője. A küldöttség hivatalos kísérője *dr. Bodosi Mihály* egyetemi tanár volt.

A látogatás során egyrészt *dr. Bukovinszky Anna* főmunkatárs bemutatta az általa vezetett magyar-román távoktatási együttműködés kialakítását célzó Phare projektet, másrészt *dr. Ertl Tibor* titkár ismertette az orvosok szak- és továbbképzésének új rendszerét, a rendszer kialakításának előzményeit, valamint a rendszer bevezetésével szerzett egyetemi tapasztalatokat. A küldöttség tagjai találkoztak *dr. Bellyei Árpáddal*, a PTE Orvostudományi és Egészségtudományi Centrumának elnökével, valamint *dr. Fischer Emillel*, a PTE ÁOK dékánjával, és meglátogatták a PTE ÁOK Szívgyógyászati Klinikáját, valamint a PTE ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáját.

Bíró Gábor

A zsűri tagjai „kifűjják magukat”

tila, a Szívgyógyászati Klinika tanársegédje kommentált néhány izgalmas koronarográfiás video-CD felvételt. Ily módon még ez az egyórás holt-idő is hasznosult a hallgatóság számára.

Az EKG-elemzési verseny eddigi kedvező tapasztalatai (a jelentős részvételi arány, a mindig magas színvonal, a versenyből kieső, illetve azon nem induló, de a nyilvános vetélkedőn „drukkoló” és a zsűri tagjainak magyarázatain, megjegyzésein okuló hallgatók nagy száma) bizonyíték arra, hogy lehet, sőt szükséges lenne még nagyobb számban hasonló versenyt, rendezvényt „kitalálni”. Eddigi tapasztalataink nem támasztják alá azt a sokszor hallott és látszólag igaz elmarasztaló véleményt, miszerint a hallgatók legtöbbször csupán a vizsgára tanul és egyetlen célja valahogy túljut-

A Magyar Dermatológiai Társulat Vándorgyűlése, Pécs 2000. június 1-3.

(Kreditpontos továbbképző)

A Vándorgyűlés helyszínei

Interaktív workshop (06. 01. 14 h): Bőrgyógyászati Klinika, Pécs, Kodály Z. u. 20.

Tudományos program, szimpóziumok: PTE ÁOK Központi Épület III-IV. sz. tanterem, Pécs, Szigeti út 12.

Kiállítás (06. 01-03.): PTE ÁOK Aula

Regisztráció az Aula előterében

06. 01. 14.00-17.00 h
06. 02. 7.30-17.00 h
06. 03. 7.00-9.00 h

A Vándorgyűlés keretében előadások hangzottak el **dr. Schneider Imre** professzor 70. születésnapja tiszteletére. Előadók: *Hunyadi J., Steigleder G. K., Jablonska S., Marghescu S., Hundeiker M.* A tanítványok részéről *Dobozy A., Karg E.* és *Battyáni Z.* tartottak előadásokat.

PhD

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán önálló PhD program indult „A reprodukzív endokrinológia nőgyógyászati, szülészeti és neonatológiai aspektusai” címmel. Programvezető *dr. Szabó István* egyetemi tanár, klinikaigazgató.

Az MTA Székház júniusi programja

- 06. 07. 14:00** Rekultiváció a volt uránbánya területén
- 06. 07. 14:00** PAB ülés
- 06. 08. 16:00** A PAB Neurobiológiai Munkabizottságának ülése. Meghívott előadó: *Prof. Matthew J. Wayner*
- 06. 17.** Brit-Magyar Tudományos Business Nap

Ösztöndíj a krakkói Jagelló egyetemre

A Jagelló Egyetem létrehozta a Jadwiga Királynő Alapítványt, amely ösztöndíjat biztosít a közép- és kelet-európai országok, a volt Szovjetunió országai valamint a balkáni országok egyetemi oktatói és PhD hallgatói számára, akik Krakkóban kívánnak kutatásokat folytatni.

Az Alapítvány 2000. október 20-án kezdi meg működését. Az első ösztöndíjakat – havi 1500 zloty értékben – ez év júniusában ítélik oda a 2000/2001-es tanévre. Az odaítélt ösztöndíj tartama (1-6 hónap) a kutatási témától függ. Az ösztöndíjasok a Jagelló Egyetem kollégiumában lesznek elszállásolva.

Az ösztöndíjak beadási határideje: 2000. június 15.

Az ösztöndíjkérelmekhez csatolni kell:

kérvény,

önéletrajz,

eddiggi kutatási eredmények valamint publikációs lista,

kutatási terv.

Az ösztöndíjkérelmet a következő címre kell küldeni: *Biuro Jubileuszowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Pilsudskiego 8/1, 30-109 Kraków, Polska*

A borítékra rá kell írni: *Fundusz Królowej Kadwigi.*

PÁLYÁZATOK

Ormos Egészségügyi Alapítvány

A meghirdetett, az egészségügyi intézmények informatikai ellátottságának javítására kiírt pályázat az alábbi sajtóorgániumokban jelent/jelenik meg:

Orvosi Hetilap –2000. május 14. és 21.

Kórház –2000. április

Magyar Egészségpiac –2000. április

Egészségügyi gazdasági szemle –2000. június

Egészségügyi Menedzsment –2000. június

A pályázattal kapcsolatban **további információt**, illetve a pályázati **anyagot az alapítvány titkárságán a (06-1) 291-7783** telefonszámon lehet kérni.

Pályázat „Mestyán Gyula”-díjra

Kedves IV. éves (végzős)
tudományos diákkörös barátunk!

Az Egyetemi Tanács döntése alapján évente kerül a „Mestyán Gyula” díj átadásra. A díjat az Orvostudományi Kar legjobb végzős tudományos diákkörös hallgatója kapja.

A díj megítéléséhez pályázatot hirdetünk meg mindazon kiváló tanulmányi eredményekkel rendelkező, az 1999/2000 tanévben végző Általános Orvostudományi Kar VI. éves, illetve V. éves fogorvostan hallgatóknak, akik folyamatos, több éves tudományos diákköri tevékenységet végeztek.

A pályázatban dokumentáltan kérjük feltüntetni mindazon tudományos diákköri tevékenységet, amelyet egyetemi tanulmányai során végeztek. A pályázat szempontjai jórészt megegyeznek azokkal, amelyek a hallgatók által már ismert TDK/demonstrátori ösztöndíj pályázatokban szerepeltek. Így: előadások házi és országos TDK konferenciákon, előadások egyéb hazai és külföldi tudományos fórumokon, rektori pályamunka, dolgozat (megjelent vagy közlésre elfogadott), valamint egyéb szakmai tudományos tevékenység (oktatási feladatok, kurzusok vezetése, TDK szervezőmunka stb.). A pályázathoz kérjük csatolni a megfelelő dokumentációk másolatait is (előadások, dolgozatok absztraktjait).

A pályázatokat 2000. június 26-ig kérjük a PTE/ÁOK Dékáni Hivatalához benyújtani.

a TDK vezetősége

Az Oktatási Minisztérium és a Bolyai-díj Alapítvány meghirdeti az Ifjúsági Bolyai Pályázatot

A meghirdetett pályázat a közoktatásban, illetve a felsőoktatásban tanuló, a tudomány művelése iránt elkötelezett és meghatározott témában elmélyedni képes tehetséges tanulók és hallgatók támogatását és munkájuk elismerését szolgálja.

Az Oktatási Minisztérium és a Bolyai-Díj Alapítvány a pályázattal elő kívánják segíteni a hazai tudományos élet utánpótlásának biztosítását. A pályamunkák készítésekor a tapasztalt, sikeres kutatók és a diákok új típusú kapcsolatával új alternatívák nyílhatnak meg a kutatásban az utánpótlás nevelésére.

Pályázhatnak: középiskolás fiatalok (11. évfolyamos nappali tagozatos, illetve magántanulói jogviszonnyal rendelkező magyar állampolgárságú gimnáziumi és szakközépiskolai diákok), valamint felsőoktatási intézmények nappali tagozatos magyar állampolgárságú hallgatói.

Pályázati téma a felsőoktatási intézmények hallgatói számára:

Az agyi hullámtevékenység (theta és gamma oszcillációk) szerkezeti és működési alapjai

A pályázat beküldésének határideje: **2000. december 10.**

Cím: Oktatási Minisztérium Közoktatás-fejlesztési és Értékelési Főosztály, 1055 Budapest, Szalay utca 10-14. „Ifjúsági Bolyai Pályázat”

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy az alábbi Internet-honlapokon olvasható a pályázattal kapcsolatos információ: www.om.hu, www.irisz.sulinet.hu, valamint www.kutdiak.kee.hu

Ugyanitt megtekinthető a tudományos dolgozat elkészítéséhez segítséget nyújtó szakmai háttér tanulmány, valamint a „Kutatási lehetőségek középiskolásoknak” című kiadvány elektronikus változata is, amely tartalmazza az akadémikus mentorok névsorát, valamint a hazai felsőoktatásban dolgozó, a kutatásra vállalkozó középiskolások támogatását segítő oktatók névsorát.

(A pályázatról további információ kérhető: az Oktatási Minisztériumban a Közoktatás-fejlesztési és Értékelési Főosztálytól; Tel: 332-5781)

FULBRIGHT AWARDS to the UNITED STATES for 2001-2002

governments of the United States and of Hungary, available for the

The Fulbright Program accepts candidates from the fields of arts and humanities, the social sciences, and the natural and applied sciences.

Eligibility requirements for all applicants:

1. Hungarian citizenship
2. University degree
3. English proficiency
4. Complete application package submitted in English, in triplicate by July 17, 2000
5. Reference letters
6. Good health condition
7. Eligibility for J-1 visa

All awards are subject to budget appropriations from the

2001-2002 academic year.

Applicants may receive an application form from the Commission or from any of the Educational Advising Centers. Application forms must be submitted in English to the Fulbright Commission by July 17, 2000.

FULBRIGHT COMMISSION

Hungarian-American Commission for Educational Exchange

1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21

House of Professors, I/107

Tel: 462-8040

e-mail: info@fulbright.huninet.hu

Website: www.fulbright.hu

„Mobilitás grant” program

A National Science Foundation a kelet-európai államok kutatói számára érdekes együttműködési formája a COBASE (Collaboration in Basic Science and Engineering), új „mobilitás grant” programot hirdet. Az együttműködés célja későbbi közös NSF kutatási pályázat beadása. A kölcsönös utazások összesen 8 hetet tehetnek ki, a legrövidebb tartózkodás 10 nap lehet. Az igényeket az amerikai félnek kell benyújtania.

Részletes információk:

<http://www.nationalacademies.org/oia>

Tel:(202)334-2644

Fax:(202)334-2614

ocee@nas.edu

symposium

International Telemedicine Symposium in Gothenburg General Programme and Main Topics

June 27: 13.00-17.00 Arrivals and registration
17.00 Opening lecture and get together dinner

June 28: National telemedicine programmes (Priorities. Cross border telemedicine. Need assessment. Discussion seminars. Poster sessions)

June 29. Experiences and results in telemedicine applications. (Health technology Assessment. Telemedicine in home care and care of the elderly. Discussion seminars. Poster sessions)

June 30. Distant learning, training & education (Internet medicine. Technology developments. Virtual reality. Discussion seminars. Poster sessions)

July 1. Legal and ethical issues (New business developments) after lunch: Departure

June 28-29 evenings. Progress in technology and applications
Abstracts are welcome. Deadline: May 2, 2000.

Venue of the meeting: The Nordic School of Public Health, Nya Varvet, Gothenburg, Sweden.
Symposium language: English

Young researchers from the 15 EU countries, the EU accession countries, and other countries with certain research agreement with EU are eligible to apply for grant to attend the symposium. Deadline for grant application is May 2, 2000

More information: Lena Bergill, Telia Research
E-mail: lana.x.bergill@telia.se

or for the latest symposium updates look at www.telia.se/research
Deadline for registration is June 8, 2000

Bővebb információ és jelentkezési lap a Pályázati Irodán is beszerezhető.

Marie Curie Ösztöndíjak

Marie Curie Training Sites

A program keretében fiatal kutatóknak (doktori képzésben résztvevőknek) lehet tréninget szervezni. A résztvevők számára ösztöndíjat biztosítanak (3 hónaptól 1 akadémiai évig). **Pályázni 2001. május 16-ig lehet a szükséges adatlap kitöltésével.** További részletek, ill. az adatlap kitöltéséhez segítség az www.cordis.lu/improving internet címen, vagy az alábbi telefonszámon: +32 2/2950 843; *E-mail: improving@cec.eu.int*

Maria Curie Industry Host Fellowships (ipari vendégösztöndíj)

A program keretében fiatal kutatók számára szeretnének ipari kutatási tapasztalatot biztosítani. A résztvevők számára fizetésről és szociális ellátásról gondoskodnak. **Pályázni 2000. június 15-ig, ill 2001. jún. 13-ig a szükséges adatlapok kitöltésével lehet.**

Marie Curie Development Host Fellowships (fejlesztési vendégösztöndíj)

A program keretében regionális fejlesztéshez kívánnak fiatal posztdoktor kutatóknak lehetőséget biztosítani. **Pályázni 2001. május 16-ig lehet a szükséges adatlap kitöltésével.**

René Descartes Prize (René Descartes Díj)

A díj célja, hogy az európai jelentőségű kutatóknak publicitást biztosítsanak. További részletek, ill a pályázathoz szükséges adatlap a www.cordis.lu/improving/calls Internet címen található.

Raising Public Awareness of Science and Technology

A program célja, hogy hivatásos és tudomány közé és javítsa a kapcsolatot. **Pályázni 2001. április 16-ig ill 2002. április 15-ig lehet a szükséges adatlap kitöltésével.** Tel: 32 2/2967 027.

High-Level Scientific Conferences

A program keretében nemzetközi konferenciák szervezésére van lehetőség az alábbi témákban: Euro-Konferenciák, Euro Nyári Egyetem, Euro Laboratóriumi kurzusok, EuroWorkshop, nagy konferenciák, PhD Európa konferencia, Eutron konferencia. **Pályázni 2001. február 1-ig lehet a szükséges adatlap kitöltésével.**

A Gyermekklinikáról

■ *Dr. Méhes Károly* egyetemi tanár 2000. április 14-én, az Orvosi Hetilap hagyományos évi rendezvényén „Markusovszky Lajos Emlékéremet” kapott és „A gyógyítás tanítása” címmel előadást tartott.

■ *Dr. Soltész Gyula* egyetemi tanárt a Magyar Diabetes Társaság vezetősége a társaság tihanyi kongresszusán (2000. április 13-16.) a társaság elnökévé választotta a 2002-2004. évi periódusra. A kongresszuson előadást tartottak *dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár, *dr. Erhardt Éva* és *dr. Hermann Róbert* tanáregédek valamint *dr. Gyűrűs Éva* PhD hallgató.

■ *Dr. Soltész Gyula* professzor, az Európai Diabetes Szövetség alelnöke 2000. április 18-án részt vett a szövetség Düsseldorfban tartott elnökségi ülésén.

■ A Magyar Gyermeksebész Társaság és Gyermekgastroenterológiai Szekció közös ülésén, Budapesten, 2000. április 28-án a klinika két előadással szerepelt: *Dr. Tárnok András*, *dr. Horváth Magdolna*, *dr. Pintér András*: Praepyloricus antrumpolyp képében megjelenő ectopiás pancreas gyermekkorban; *Dr. Juhász Zsolt*, *dr. Farkas András*, *dr. Hock András*: Etikai dilemmák és szakmai megfontolások a mentálisan súlyosan károsított gyermekek GOR kezelésében.

■ A Semmelweis OTE Egészségtudományi Kar Urológiai és Andrológiai Klinikája Tudományos ülésén 2000. április 6-án Budapesten *dr. Farkas András* egyetemi adjunktus „A VUR endoszkópos kezelésének lehetőségei, indikációja, kivitelezése” címmel tartott előadást.

■ A „Gyermekradiológiai Kazuisztika 2000” tudományos ülésén 2000. április 1-jén Budapesten a klinika esetismertetéssel szerepelt (*Kondor A.*, *Benda M.*, *Pintér A.*, *Weisenbach J.*: Gyermekkorban véletlenül felfedezett nagy rekeszsérv).

■ A „First Paediatric Surgical Week” rendezvényen (Kühtai, Tirol, Ausztria), 2000. március 15-18-án *dr. Pintér András* egyetemi tanár „Egy emlékezetes eset – Egy csapda” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Decsi Tamás* adjunktus „Ornitintranszkarbamiláz defektus: esetismertetés, egy új mutáció leírása, a kezelés lehetőségeinek áttekintése” címmel felkért előadást tartott a „Workshop a veleszületett anyagcsere-betegségekről” rendezvényen Visegrádon, 2000. május 13-án.

Az Egyetemi Gyógyszertárból

■ *Dr. Botz Lajost* az oktatási miniszter 2000. május 1-től, egy éves időtartamra a Felsőoktatási Tudományos Tanács tagjává nevezte ki.

■ *Dr. Botz Lajos* a Magyar Gyógyszerészeti Társaság „Societas Pharmaceutica Hungarica” című elismerő emlékérmét kapta. Az érmet a Magyar Kórházi Gyógyszerészek XII. Kongresszusán vette át *dr. Vincze Zoltántól*, a Társaság elnökétől.

■ Az Egyetemi Gyógyszertárban júniustól új helyre kerül a gyógyszerkiadó helyiség. Így a fekvőbeteg-gyógyintézeti gyógyszertárak szakmai minimumfeltételeinek megfelelően a gyógyszerkiadás a jövőben a többi gyógyszertári munkafolyamattól térben is elkülönül. Erre a célra egy külön gyógyszerkiadó hely került kialakításra, amit tábla is jelez. Az intézkedés növeli a vagyonszámot, ugyanakkor az esetleges balesetek bekövetkezé- nek valószínűségét is csökkenti azzal, hogy a gyógyszerért érkezőknek nem kell áthaladniuk olyan területen, ahol más munkafolyamatokat (pl. gyógyszerátvételt) végeznek. Mindez azt is jelenti, hogy a klinikákról, intézetekből gyógyszerért érkező dolgozók a Gyógyszertár kiadó helyiségén túl csak indokolt esetben tartózkodhatnak.

A Kísérletes Sebészeti Intézetből

■ 2000. május 15-23. között laparoszkópos továbbképző tanfolyam zajlott intézetünkben. A három különböző témájú kurzuson 37 szakorvos kolléga képzésére került sor, melyek során sertéseken gyakorolták az alapvető és speciális endoszkópos technikák alkalmazását.

■ *Dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár meghívott üléselnökként vett részt a 2000. május 18-20. között Bécsben rendezett „Nutrition 2000” konferencián.

■ *Dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár meghívott előadóként „Second window of protection in pigs” címmel tartott előadást Smoleniceben, Szlovákiában a 2000. május 22-24. között rendezett „International Symposium: Adaptation of the Heart” szimpóziumon.

■ *Dr. Lantos János* egyetemi docens „Changes of differential leukocyte counts and expression of CD11a/CD18 during

healing of experimental myocardial infarction” című poszterrel szerepelt a 8th Alpe Adria Cardiology Meeting kongresszuson 2000. május 24-27. között Portoro -ban, Szlovéniában.

■ 2000. június 1-3. között Malmöben (Svédország) rendezték meg a XXXV. Congress of the European Society for Surgical Research (ESSR) kongresszust, melyen *dr. Ferencz Andrea* PhD hallgató „Monitoring of free radical reactions after intestinal autotransplantation in dogs” címmel, *dr. Borsiczky Balázs* „Significance of PMN-derived reactive oxygen species in the pathomechanism of acute haemarthrosis” címmel előadást tartottak, valamint *dr. Szántó Zoltán* „Electrical bioimpedance imaging in traumatology” és „Tracheal replacement with composite grafts in dogs” című poszterekkel szerepelt.

A Magatartástudományi Intézetből

■ *Karádi Kázmér* és *Kállai János*: A mentális reprezentáció komputációs vizsgálata: kognitív térképmodellek. Pszichológia, 2000/2. sz.

A Mozgástani Intézetből

■ *Dr. Ángyán Lajos* egyetemi tanár „A mozgástan szerepe az egészségügyi szakemberképzésben” címmel előadást tartott „A gyógytornász-fizioterapeuta szerepe a prevencióban” című tudományos konferencián, amelyet 2000. április 28-29. között Zalaegerszegen rendeztek. A gyógytornászok szavá tették a konferencián, hogy az orvosok többségével nem tudnak konzultálni betegek mozgásterápiájáról, mert az orvosok nem rendelkeznek mozgástani alapismeretekkel.

■ A Mozgástani Intézet (*Téczely Tamás*) szervezte az 1999/2000. évi Dél-dunántúli Területi Amatőr Férfi Kosárlabda Bajnokságot, melyen a Pécsi Tudományegyetem csapatai vettek részt. A Természettudományi Kar csapata nyerte meg a bajnokságot, akik ezután az országos döntőn bronzérmeket szereztek. Az Orvostudományi Kar két csapattal vett részt a bajnokságon. A „Medikusok” névvel indult csapat 6. lett, az angol évfolyamos hallgatók „Hellas” csapata pedig a 7. helyet szerezte meg.

■ Május 4-én befejeződött a két hónapig

tartó orvoskari, szabadtéri, kispályás labdarúgó kupa (szervező: *Dr. Rugási Endre*). A 14 csapat részvételével lezajlott, sportszerű versenyt a „Folyás” fantázianevű hallgatói csapat nyerte. Második lett a „Vadászpillangó”, harmadik a „Barbara” nevű csapat.

■ Idén is meghirdettük az immár évek óta sikeresen megrendezett, kéthetes *gyermek sporttábort* az Orvostudományi és az Egészségügyi Főiskolai Kar dolgozóinak általános iskolás korú gyermekei számára *június 19-június 30. között*. Szervező: *Dr. Rugási Endrené*. Jelentkezés személyesen vagy telefonon a Mozgástani Intézetben.

■ Idén is megszervezzük *június 24. és július 2. között Fadd-Domboriban* az immár hagyományos *vízitábort*. Szervező: *Farkas György*. Érdeklődni lehet a Mozgástani Intézet titkárságán.

A Szemészeti Klinikáról

■ A 2000. április 8-9-én Pozsonyban rendezett Retinal Detachment International Symposiumon *dr. Kovács Bálint, dr. Bíró Zsolt, dr. Szijártó Zsuzsanna* előadást tartottak.

■ 2000. április 27. és május 1. között Brassóban rendezték meg az Erdélyi Magyar Szemészek Kongresszusát, amelyen *dr. Bíró Zsolt* és *dr. Pámer Zsuzsanna* tartottak előadást.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ 2000. február 25-én klinikánkon tudományos szimpózium zajlott „Hormonpótlás a XXI. század elején” címmel, melyen bevezetőt mondott *dr. Szabó István* egyetemi tanár. Klinikánkról a következő előadások hangzottak el: *Dr. Gócze Péter*: A hormonpótló kezelés és a daganatos megbetegedések kapcsolata; *Dr. Werling József*: Emlőrák a változás korában; *Dr. Wilhelm Ferenc*: Gyógyszeres hormonpótlás.

■ *Dr. Szabó István* egyetemi tanár „A hysteroscopia helyzete napjainkban” címmel felkért előadást tartott április 13-án a „Kaposi Mór” Megyei Kórházban tartott ünnepi tudományos ülésen.

■ *Dr. Szabó István* egyetemi tanár részt vett április 15-én az Amszterdamban megrendezett Menopausa Meetingen.

■ Május 5-én a MOTESZ által szervezett „Szív és érrendszeri megbetegedések – hormonpótlás” című tudományos ülésen vitaindító előadást tartott *dr. Szabó István* egyetemi tanár, melynek címe: Hormonpótlás a gyakorlat szemszögéből. Továbbá előadást tartott *dr. Gócze Péter* egyetemi adjunktus „Hormonpótlás és daganatok” címmel.

■ A VII. Országos Szülésznői Konferencián május 12-én elnökölt és felkért előadást tartott *dr. Szabó István* egyetemi tanár, „Együttműködés – megváltozott helyzet a szülőszobán” címmel.

■ Klinikánkon került megrendezésre 2000.

június 1-3. között az „Fourth World Conference on Early Pregnancy. Continuum between implantation and perinatal events”, szintén klinikánk szervezésében zajlott május 29-én az Olasz–Magyar Nőorvos Találkozó, illetve június 3-án az IVF Symposium.

■ *Dr. Szilágyi András* egyetemi docens részt vett és előadást tartott a „5th Meeting of Alps-Adria Society for Gynecology” című rendezvényen Münchenben, 2000. április 7-8-án. Előadásának címe: „Long-term follow-up of patients with polycystic ovary syndrome (PCOS) after wedge resection”.

■ *Dr. Ertl Tibor* előadásai: Szükséges-e a 34. hét előtti burokrepedés esetén a steroid prophylaxis? (felkért előadó) – Baross utcai Szülészeti Esték, Budapest, 2000. február 14.; Anyai kokain abusus újszülöttkori hatásai (felkért előadó) – A Magyar Nőorvos Társaság és a Magyar Gyermekorvosok Társasága Perinatális Szekciójának Tudományos megbeszélése, Seregélyes, 2000. március 16-17.; Anyai kokain abusus perinatológiai vonatkozásai (felkért előadó) – Magyar Gyermekorvosok Társasága Dél-dunántúli Területi Szervezet tudományos ülése (Kábítószeres használatának gyermekgyógyászati vonatkozásai) Pécs, 2000. április 7.; Az újszülöttek korai hazaadása – gyermekgyógyászati vonatkozások (felkért előadó) – Baranya Megyei Kerpel-Fronius Ödön Gyermekkorház konzultációs programsorozata Pécs, 2000. április 25.

A Radiológiai Szakmai Kollégium terveiről

Igen nehéz pillanatban került Pécsre a Radiológiai Szakmai Kollégium elnöki posztja. Az egészségügy szerkezetének gyökeres és átfogó változásában a sok kiváló szakembert tömörítő kollégiumoknak alapvető szerep jut: ők adják meg a szakminisztérium jobbító szándékához a szakmai háttérrel és támogatást. Számos intézkedés végrehajtásának ellenőrzéséhez is segítséget nyújthatnak. Szükség esetén hasonló tanácsadói és szakmai segítséget adhatnak biztosító(k)nak és a hatósági szerveknek is. Az oktatásban és a továbbképzésben az egyetemek közt bizonyos szakmai összehangoló tevékenységet végezhetnek, ezért logikusan a ko-

ordináló professzori szerep a mindenkori kollégiumi elnöknek jutott.

E pillanatban (években) folyik a nagyvonalúan tervezett, a költségvetés által csak töredékében támogatott radiológiai rekonstrukció. Az említett pénzühiány miatt a korábbi kollégium által objektíven felmért hiányok nem küszöbölhetők ki teljesen. A kollégium tevékenysége arra lesz elegendő és arra hivatott, hogy a pénzeszközök elosztása szakmailag indokolható módon történjék. Az elosztás fő alapelvei: az igénylő intézmény minősítése (egyetem, megyei kórház, városi kórház stb.), a betegforgalom nagysága, az intézmény tervezett jövője és a speciális feladatok.

Az általános radiológia finanszírozottsága nem túl ismert, rendkívül alulmértézet. Pl. egy tavalyi felmérésünk szerint sok kórház átlagában, egy szelektív vékonybél röntgenvizsgálatra a végző osztály 5068 Ft-ot, egy irrigoscopiára 4422 Ft-ot, 4751 Ft-ot, egy ultrahang vezérelt drainage-ra 7513 Ft-ot, célzott biopsziára 8265 Ft-ot, egy végtag Doppler-vizsgálatra 1650 Ft-ot fizetünk rá. Sikerként 18 pozitív mérlegű beavatkozást összegyűjtöttünk, melyek 10-200 Ft körül hoznak és ritkán végezzük őket. Az összes lehető vizsgálatok száma (albontások nélkül) 300 körül van.

Többek között ezek miatt a radiológia

hiányszakma volta, és jó nemzetközi hírnök következtében az európai csatlakozás a pálya kiürülését fogja okozni, ha gyökeres változás e téren nem történik. Meg kell említenem, hogy számos hazai intézmény a finanszírozás ezen rendelkezéseit átmenetileg előrelátóan saját hátsó körben korrigálta saját összbevétele terhére. E téren a kollégium megfelelő lépései is eredményt hozhatnak.

Az intézményi akkreditáció és a minőségbiztosítás kötelezővé tétele szükséges teszi a szakmai protokollok átdolgozását, korszerűsítését és Európához való igazítását. Jogi esetekben is sokat segíthet, ha szakmánk szabályai írásban állnak rendelkezésünkre, nem csak a medikus oktatás során hangzanak el és nem kizárólag a szakvizsgán követeljük meg őket. A finanszírozás rendbetételének pedig ez az alapvető feltétele.

A minimál követelmények áttekintése is szükséges, és e tekintetben a hatóságoknak is elévülhetetlen segítséget tudunk nyújtani. A pillanatnyi állapot szerint számos röntgenosztályt fenyeget a bezárás veszélye, mivel hol az anyagi helyzet, hol a vezetés meg nem értése miatt a hiányok kiküszöbölésére nem került sor. Érdekes, hogy azokban a kórházakban, ahol radiológus kórházigazgató működött éveken át, a kórház technikai állapota ugrásszerűen javult és nem csak a radiológia vonatkozásában (pl. Gyula és Sopron). Csak képzeletünket stimulálandó: Gyulán nemrég kórházi forrásból angiographiás berendezést, majd MR készüléket vásároltak. A kórház bevétele messze-messze elmarad orvoskarunk évi hasonló lehetőségeitől.

A szakma fejlődése és oktatása is nyomja a vállunkat. Eddig nagyon jól szervezett és jól működő éves továbbképzési programot működtetett a Radiológus Társaság. A kollégium elnökeként feladatomnak tartom a radiológia szakmai adaptálását az európai standardokhoz, amennyiben az nálunk objektív akadályokba nem ütközik. Nem tenne jót a hazai egészségügynek, ha a csatlakozás időpontjában derülnének ki hirtelen és kapkodó változtatásokat igénylő akadályok. Noha a különböző nyugat-európai országokban sem egyformák a szakmai előírások, mivel ott is szerepelnek helyi akadályok és szokások, meg lehet találni a kötelező előírásokat és meglévő kapcsolataimon keresztül segítséget is tudok kapni. A szakorvos-

képzés anyagának kidolgozása és a fejlődés okozta korrekciós szükségletek a kollégium feladatát képezik. A program kidolgozása már megtörtént az előző kollégium által. Az idő hozta korrekciós szükséglet a mi dolgunk.

A világon terjedőben van a teleradiológia alkalmazása. Csak úgy felvetem a lehetőséget, tessék elképzelni, hogy Siklóson, Mohácson stb. nincsen annyi radiológus, hogy éjszaka is legyen a kórházban ügyeletes. Attól még a traumás betegeket és a sürgős hasi és mellkasi eseteket el kell látni. Több asszisztens lévén mint orvos, ügyeletes is akad vagy behívunk valakit és készül egy felvétel (a jog szerint az nem vizsgálat!), amit lát a klinikus és dönt. A radiológus majd reggel látja a felvételt és ad egy „leletet”. Másnap! Ha van egy folyamatosan üzemelő radiológiai központ valahol elérhető távolságban, akkor részt vehet távolról is a vizsgálat folyamatában és már adhat orvosilag hiteles leletet a vizsgálatról! E folyamat hazánkban sem kerülhető el.

Ugyan a tudományos kapcsolattartás a tudományos társaság feladata, a szakmai, oktatási és továbbképzési célú kapcsolatok kiépítése és fenntartása értelem szerűen a kollégiumra és az egyetemekre, legnagyobb súllyal a kollégium elnökére és a koordináló tanszékvezetőre hárul. A múlt terhes öröksége még érezteti hatását, de nem mindig azonos értelemben. Korábban mindenki szívesen ment volna nyugatra tanulmányútra vagy dolgozni, most a lehetőségek egy része kihasználatlanul marad. Gondolok itt a nemzetközi szakember cserére, a pályázati lehetőségekre, nyelvtanulásra stb. Lehet, hogy még átmenetileg anyagilag az eddiginél komolyabb elismeréssel kellene az idegen nyelv birtoklásának tényét kifejezni. A csatlakozás ugyan ezt automatikusan meg fogja oldani, de az ismét fájdalmas lesz és mindenkit „váratlanul” fog érni. Sokan nem fognak tudni mozdulni a jobban fizető területekre és ennek csak ez az egyetlen oka lesz.

Kétségtelen, hogy még számos dolog akad a kollégium elnökének. Noha szívügye a radiológia, nem zárkozhat el az egészségügy egészét érintő kérdésekben nyújtható segítségek elől sem. Már feltehetően készülnek az orvos regiszterek, melyek a majdani csatlakozó országok orvosainak szakmai, nem titkos adatait tar-

A PTE-ÁOK és a NEOUCOM között évek óta fennálló együttműködés keretében kari delegáció tett hivatalos látogatást 2000. május 7. és 14. között Rootstownban, dr. Robert S. Blacklow dékán meghívására. A delegációt dr. Szeberényi József professzor, oktatási dékánhelyettes vezette, tagjai dr. Csermely Tamás (Női Klinika), dr. Kelemen Dezső (Sebészeti Klinika), dr. Mózsik Gyula professzor (I. Belklinika), dr. Szekeres Péter (Pályázati Iroda) és dr. Wittmann István (II. Belklinika) voltak. Az utat a Soros Alapítvány támogatta.

A látogatás fő célja a NEOUCOM 1993-ban létesített *klinikai oktatási centrumnak* (Center for Studies of Clinical Performance) megtekintése és az ott folyó oktató és vizsgáztató tevékenységek tanulmányozása volt. Az ultramodern felszereléssel berendezett központban meghatározott

talmazzák. Kis országunk ugyanis egy másik „váratlan”, de azt hiszem igazságos jövőnek is elébe néz (olyan erő tartja majd itthon orvosainkat, amilyent az ország anyagi és erkölcsi megbecsüléséből kiéreznek!): a csatlakozással együtt járó piaci helyzetváltozás miatt legjobb szakembereink a most hihetetlennek tűnő kínálat miatt a jobb megélhetés, gyermekeiknek szánt biztosabb jövő érdekében másutt keresnek érvényesülési lehetőséget, magyarázattal tisztességes fizetést. Legalább annyit, mint egy bankhivatalnok vagy egy autószerelő kap, esetleg még jobbat. Az eredmény az lesz, hogy maradnak a kevésbé képzett szakemberek és bejönnek kintről a gyengébben képzettek, hiszen a kórháztulajdonosoknak ez meghatározó anyagi érdeke. Az érkezők és a maradotok fogják képezni a hazai egészségügyi ellátást! És ellátják azokat is, akik ma az országgyűlésben szavaznak az egészségügyi költségvetésről és ellátják leszármazottaikat is.

Nem kívánom az igazságszolgáltatás ezen formáját.

dr. Horváth László
egyetemi tanár

Northeastern Ohio Universities College of Medicine (NEOUCOM) Oktatási Centrumában tett látogatásról

betegségekből „felkészített” egészséges önkéntesek (*standardizált betegek*) segítségével kontrollált körülmények között tudják elsajátítani a hallgatók az orvosi tevékenység alapját képező kommunikációs és klinikai készségeket (anamnézis felvétel, fizikális vizsgálat). A program részeként küldöttségünk három tagja (dr. Csermely, dr. Kelemen és dr. Wittmann) által előzetesen elkészített forgatókönyvek alapján a gyakorlatban tanulmányozhattuk a standardizált betegek oktatásban történő alkalmazásának folyamatát (a beteg betanítása, anamnézis felvétel és fizikális vizsgálat elvégzése a hallgató által, a hallgató teljesítményének értékelése). A program keretében lehetőségünk nyílt a NEOUCOM oktatókórházainak (Summa Health System) megtekintésére, illetve a bennük folyó rezidens- és családorvosképzés megismerésére is.

Dr. Gary B. Schneider tudományos dékánhelyettes tájékoztatót bennünket a NEOUCOM-on folyó *kutatási programról*. Tárgyaltunk a PhD-hallgatói illetve posztdoktorális szintű csereprogramok elindításának lehetőségéről.

Joseph Aulinonak, a dékán informatikai és oktatástechnikai helyettesének átadtuk *Kiss Tamásnak* a könyvtárak együttműködésével kapcsolatban tett javaslatait. Tárgyaltunk a könyvtárközi kölcsönzés területén kiépíthető kollaboráció, illetve egy közös NEOUCOM/PTE-ÁOK informatikai központ felállításának lehetőségéről.

Látogatásunk szakmai szempontból hasznos, egyébiránt pedig rendkívül kellemes volt. Egyértelműen az a benyomásunk alakult ki, hogy az együttműködés házigazdánk számára is fontos.

Közvetlen vendéglátóink (*dr. John Engel* oktatási dékánhelyettes és *dr. Lura Pethel*, az oktatási központ igazgatóhelyettese) szinte már zavarbaejtő kedvessége, Blacklow dékán szilárd elkötelezettsége a kollaboráció folytatását illetően, a hallgatói cseregyakorlatot finanszírozó Cleveland Hungarian Development Panel vezetőinek (*Corey Smith* és *Steven Regen*) segítőkészsége egyaránt arról győzött meg bennünket, hogy a NEOUCOM és Pécs közötti kapcsolatokat a jövőben érdemes tovább szélesíteni.

A tiszteletünkre rendezett búcsúvacsorán Robert Blacklow szóbeli meghívást adott át: szívesen látná *dr. Fischer Emil* dékán urat az ősz folyamán Rootstownban a kollaboráció jövőjének megbeszélésére.

Dr. Szeberényi József

Nemzetközi Falu- és Mezőgazdaságegészségügyi Kongresszus

Pécs, 2000. május 25-27.

A Nemzetközi Falu- és Mezőgazdaságegészségügyi Társaság 14. kongresszusát egyetemünkön rendezte, melynek fő témája volt a

Cooperation and Collaboration for the Health of Rural Communities.

A megnyitó előadásokat – Gógl Árpád egészségügyi miniszter helyett – *Varga Zoltán* h. államtitkár, valamint *Kávássy Sándor*; a Környezetvédelmi Minisztérium államtitkára és *Sinoros-Szabó Botond*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Országos Területfejlesztési Központjának főigazgatója tartották. A plenáris ülésen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, az Egészségügyi Világszervezet, a Global Forum for Health Research, a Nemzetközi Menekültügyi Szervezet stb. képviselői tartottak előadást.

Ismertetésre kerültek nemzetközi projektek Indiából, Japánból, Ausztráliából, beszámoltak tapasztalataikról a Soros Alapítvány képviselői is.

A Kongresszuson 33 ország képviselői vettek részt. Négy angol és egy magyar nyelvű szekcióban folytak az előadások. A kongresszus állásfoglalását a résztvevők deklarációban fogalmazták meg. A kongresszus tanulságaira és a deklaráció ismertetésére visszatérünk.

Dr. Tényi Jenő
egyetemi tanár, az IAAMRH elnöke,
a Szervező Bizottság elnöke

Egy etikus gondolatai a hallgatók és a rezidensek jogairól és kötelességeiről

ORVOSTANHALLGATÓK ERKÖLCSI JOGAI

Megalapozott képzéshez
Világos és egyértelmű követelmények és szabályok ismeretéhez
Emberi, hallgatói mivoltuk tiszteletéhez
Emberi környezethez és légkörhöz
Humánus szemlélethez
Tisztességes és elfogulatlan vizsgáztatáshoz
Visszajelzéshez (kétoldalú)
Emberi és egyéb problémák esetén oktatói és/vagy intézményi segítséghez
Elviselhető leterheltséghez
Kérdéseik/kéréseik teljesítéséhez, ill. megválaszolásához

ORVOSTANHALLGATÓK ERKÖLCSI KÖTELESSÉGEI

Az orvoslás szakmai és etikai követelményeinek elsajátítása
Egyetemi hallgatóhoz illő, példamutató magatartás. (pl. tisztaság, megjelenés, szerénység, udvariasság, előzékenység stb.)
A betegek jogainak a tisztelete
Az orvosi titoktartás normájának a betartása
A beteg beleegyezésének a megszerzése a klinikai gyakorlat során
Aktív részvétel a jobbító szándékú reform törekvésekben (pl. oktatás)
Az elkötelezett oktatók és más egészségügyi dolgozók tisztelete
Érdeklődés, empátia, együttérzés, részvétel, tolerancia elsajátítása
A diáktársak tisztelete és segítése
Mindazokkal szembeni háláérzet, akik az egyetemi évek során anyagi és erkölcsi segítséget nyújtanak vagy nyújtottak

A REZIDENSEK ERKÖLCSI JOGAI

Az adott szakma alapos elsajátításához
Világos követelményekhez
Kölcsönösség alapján az emberi és orvosi mivoltuk tiszteletéhez
A szakmához szükséges elméleti és gyakorlati képzéshez és feltételekhez
A mentorok és az oktató intézmények odaadó és hatékony segítségéhez
A szükség szerinti konzultációs lehetőségekhez
A munkaterhek racionális elosztásához
Elegendő szabadidőhöz
Visszajelzéshez (kétoldalú)
Sikerélményekhez

REZIDENSEK ERKÖLCSI KÖTELESSÉGEI

Az adott specialitás maximális elsajátítása

A betegek érdekének a képviselése
A mentorok emberi és szakmai erőfeszítéseinek az elismerése
A betegek emberi méltóságának a tisztelete
A betegjogok következetes betartása
A kollegialitás elvének a tisztelete
A visszajelzések üdvözlése
Szerénység, önkritikus gondolkodás
Nehezebb döntéseknél a mentor véleményének a kikérése
Törekvés egy világnyelv elsajátítására és az internet lehetőségek megismerésére

Mind ezt a teljesség igénye nélkül adtam közre azzal a szándékkal, hogy írásommal egy kis vitát (is) provokáljak.

Dr. Blasszauer Béla

Köszöntjük dr. Nemessányi Zoltánt 60. születésnapján

1982 májusában jött Pécsre. Egy évre „adta kölcsön” a szege-di Izotóplaboratórium, hogy megteremtse Pécssett az izotópdia-gnosztikát. Ennek most 18 éve.

Előző főnököm külföldre távozásával egyedül maradtam az Izotóplaborban az újonnan érkezett gammakamerával és számítógéppel. Alig egy éves gyakorlatom nem volt elég ahhoz, hogy felvegyem a kapcsolatot a klinikusokkal, beállítsam a vizsgálómódszereket, megszervezzem az új munkarendet. *Dr. Nemessányi Zoltán* mindezt megtette. Bevezette a kétszer 24 órás elvet: 24 órán belül elvégezni a vizsgálatot, 24 órán belül leletet adni az eredményről. Rendszeresen jártunk a Radiológiai Klinikára, esetmegbeszélésre és a Kórbonctani Intézetbe, szekcióra. Számos együttműködést kezdtünk el, elsősorban sebészekkel, a vénás és a nyirokkeringés izotópos vizsgálatára. A napi vizsgálati szám öt-tízről harmincra növekedett. Közben szervezett és oktatott. Újabb orvosokat és asszisztenseket vett fel, akiknek újra és újra elmagyarázta az izotópdia-gnosztika lényegét, jelentőségét. Konzultációs partnerei lettünk a klinikusoknak, kikérték véleményünket és számítottak segítségünkre. Meghatározta a nukleáris medicina helyét a diagnosztikus módszerek között és a pécsi egyetemen egyaránt.

A laboratórium ma is úgy működik, ahogy elképzelte és bevezette. Elveit, tanításait a mindennapokban ma is alkalmazzuk. Bár nyugdíjasként, de minden nap dolgozik, kiveszi részét a napi rutinból is.

Kívánunk dr. Nemessányi Zoltánnak továbbra is jó erőt, egészséget a munkához. Boldog születésnapot!

Dr. Zámbo Katalin

Benke József

Elődeink

Budvári Róbert

1923. május 24-én született Budapesten. Iskoláit a fővárosban végezte, 1941-ben érettségizett. Ősszel iratkozott be a Pázmány egyetem orvosi karára. 1943. szeptember 1-jétől demonstrátor. 1944. december 10-től katona. 1945 végén tér haza. Tanulmányait 1946 februárjától folytatja. 1948. május 30-án avatták orvosdoktorrá. Az intézet tanársegéde. Megindította a véralkohol vizsgálatokat, korai munkássága egy részét az ezekkel kapcsolatos problémák képezték (a közlekedési balesetek előidézőinek és áldozatainak rendszeres véralkohol vizsgálatát ő szervezte meg a fővárosi mentőszolgálattal együttműködve). A vérminták beküldésénél ma is az általa kidolgozott szabvány vérvételi csomagot használják. A vércsoport laboratóriumot 1950. december 1-jétől önállóan vezeti (1958-ig tizennégyezer ügyben végzett apasági vizsgálatot). 1949 óta különböző bíróságoknál igazságügyi orvosszakértőként működött. 1958. október 30-án lett az orvostudomány kandidátusa. 1960-ban lett adjunktus.

1962. július 14-én nevezték ki az igazságügyi orvostan egyetemi tanárává Pécsre. Ausztriában, az NSZK-ban, Franciaországban, Angliában, az NDK-ban, Belgiumban, az USA-ban és Kanadában volt tanulmányúton. 96 tudományos közleménye és két könyve jelent meg. Orosz, német, francia és angol nyelven beszélt és több szakkönyvet fordított magyarra. Őt nemzetközi törvényszéki orvostársaságnak tagja. Több nemzetközi kongresszuson képviselte szakmáját és egyetemünket. 1976. szeptember 1-jén lett az Országos Igazságügyi Orvosszakértői Intézet főigazgatója. 1978-tól nyugdíjas.

1979. március 23-án halt meg Budapesten.

Kiss István

1927. január 31-én született Vízváron. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte. Az elemi után napszámos, majd később Barcson polgári iskolába járt. A Pécsi Pedagógiai Főiskolán magyar-orosz szakos tanári diplomát szerzett. 1951-ben az MDP pártfőiskolájának filozófia szakosító tanfolyamán filozófiai tanulmányokat kezdett, közben 1952-ben az Eötvös Lóránd tudományegyetem központi marxizmus tanszékére nevezték ki tanársegédnek. Filozófiai tanulmányait 1954 őszétől a Moszkvai Állami Lomonoszov Egyetem Filozófiai Fakultásán a dialektikus és történelmi materializmus tanszék aspiránsaként folytatta. 1957 júniusában védte meg kandidátusi disszertációját *A politikai és erkölcsi tudat kialakulása és fejlődése a szocialista társadalom viszonyai között* címmel.

1957 őszén a Pécsi Tudományegyetem Állam- és jogtudományi Karának filozófiai tanszékére került tanszékvezető docensként. A pécsi felsőoktatási intézményekben megszervezte a marxista filozófia oktatását.

1963. szeptember 1-jén kapott megbízatást az orvosegyetem marxizmus tanszékének megszervezésére. 1967. szeptember 1-jén nevezték ki egyetemi tanárrá. Tudományos munkásságának központjában az objektív és szubjektív tényezők dialektikája, ezen belül is főleg az erkölcsi tudat szociológiai vizsgálata állott. Eredményeiről több tucat folyóiratcikkben számolt be. Tagja volt az MTA TMB filozófiai szakbizottságának. Több kitüntetést kapott, köztük a Munka Érdemrend arany fokozatát.

1977. január 29-én hunyt el Vízváron.

Benkő György

1913. március 26-án született Derecskén. Elemi iskolai tanulmányait szülőfalujában végezte, a sárospataki gimnáziumi évek után orvosi tanulmányait pedig a debreceni egyetemen. Az orvosi karon 1938-ban avatták doktorrá. Egy éves katonai szolgálat után a kaposvári kórház belgyógyászati osztályán dolgozott.

1941. január 1-jén került a Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem belklinikájára, Ángyán János professzor mellé. 1946-ban a belklinikán tanársegéd. 1952-ben lett adjunktus, ekkor már az Ángyán-klinika röntgenlaboratóriumát vezette. A radiológia oktatásával 1953-ban bízták meg. Ugyanebben az évben lett docens. 1957-ben lett az orvostudomány kandidátusa.

1963. december 30-án nyert egyetemi tanári kinevezést a Pécsi Orvostudományi Egyetemre. Kinevezése után azonnal hozzálatott a röntgenklinika megszervezéséhez, amelyben nagy segítségére volt három hónapos svédországi tanulmányútja. 1966. augusztus 20-án az új 400 ágyas klinikai tömbben helyet kapott röntgenklinika is megkezdte működését.

Klinikusi munkája során mindig a beteg embert vizsgálta és nem csupán a röntgenképet. Kimagasló munkát végzett a gasztroenterológia területén és az angiographiás vizsgálómódszer indikációinak kidolgozásában. 51 tudományos dolgozata jelent meg, jelentős részük külföldi folyóiratokban.

Nem volt még 60 éves, amikor 1972. október 16-án tragikus autóbaleset következtében életét veszítette.

Az *Elődeink* sorozat fotóit **ifj. Vadász István** készítette.

Páter János

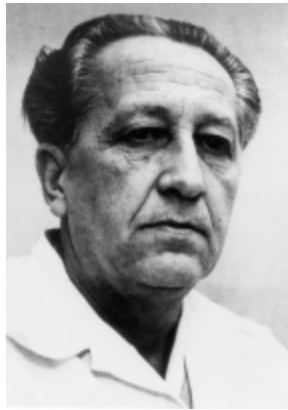

1905. április 5-én született Magyareregnyen. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, középiskoláját és az egyetemet Debrecenben. A debreceni egyetem orvosi karán 1930. április 29-én kapott doktori oklevelet. Az egyetem több intézetében (kémiai, kórtani, közegészségtani, gyógyszer-tani) dolgozott gyakornokként és tanársegédként. 1935-ben megszervezte (majd vezette) a MÁV egészségügyi kutatólaboratóriumát. 1933-tól a Pázmány Péter tudományegyetemen dolgozott: előbb a kórtani, majd a közegészségtani intézetben. 1943-ban habilitált járványtanból. Ekkortól az utóbbi intézet magántanára. 1952-ben az orvostudomány kandidátusa. 1953-ban higiénikus, majd sportorvosi tanfolyamot végzett és laboratóriumi szakorvosi képesítést szerzett. 1957-ben az NSZK-ban, a következő évben Bécsben és az NDK-ban volt tanulmányúton. 1959-ben Prágában nemzetközi sportorvosi kongresszuson vett részt.

1963. január 1-jétől a Pécsi Orvostudományi Egyetem Közegészségügyi és Járványtani Intézetének tanszékvezető egyetemi tanárává nevezték ki. Tudományos érdeklődése a szervezet és a környezet kölcsönhatásának vizsgálata, ezen belül foglalkozott a víz járványterjesztő szerepének tisztázásával, a víz kémiai összetételének emberre gyakorolt hatásával, a bakteriofagok vízjárványtani szerepével. 108 tudományos közleménye jelent meg magyar, német és orosz nyelven. A Magyar Sportorvosok Társaságának elnöke. Tudományos és közéleti munkásságát számos elismeréssel és kitüntetéssel honorálták: Fenyvessy Béla, Fodor József, Bogdánfy Ödön, Steiner Lajos, Dalmady Zoltán emlékérmekkel. 1975. július 1-jén vonult nyugdíjba, ekkor kapta meg a Munka Érdemrend aranyfokozatát.

1977. május 25-én hunyt el Pécsen.

Gróf Pál

1912. január 15-én született Marosvásárhelyen. Tanulmányait szülővárosában végezte, majd a budapesti Zrínyi Miklós gimnáziumban érettségizett. A budapesti Pázmány Péter egyetem orvosi fakultására nyert felvételt 1930-ban. 1934-ben Pécsen folytatta tanulmányait az orvosi karon, ahol végbizonysítványt nyert. 1935-től több alkalommal teljesített katonai szolgálatot. Már 1934 szeptemberében az élettani intézetben kezdett dolgozni demonstrátorként, 1936-tól 1940. december 31-ig pedig a belgyógyászati klinikán volt állásban. 1941 februárjától a kolozsvári egyetem élettani intézetének gyakornoka. 1941. december 1-jén került a pécsi egyetem bőrgyógyászati klinikájára. 1944. június 28-án avatták orvosdoktorrá. 1945 májusától 1946 júniusáig angol hadifogságban volt. Bőr- és nemibeteg szakorvosi képesítését 1949-ben szerezte meg. Fiatal orvosként dolgozatai több pályadíjat nyertek (így pl. 1953-ban az MTA jutalmazta egyik kísérleti munkáját). Tanulmányai 1938 óta jelennek meg bel- és külföldi szaklapokban. Az 1957/58-as tanévben a Szovjetunióban volt tanulmányúton. Több nemzetközi bőrgyógyász kongresszuson vett részt. 1957. szeptember 1-jétől 1961. január 1-ig rektorhelyettes. 1959-ben nyilvánította az MTA TMB az orvostudományok kandidátusává. 1966-ban három hónapos WHO ösztöndíjjal svájci tanulmányúton volt. Több magyar és nemzetközi bőrgyógyász társaság és bőrgyógyászati folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. 1964. június 1-től docens és a bőrgyógyászati klinika igazgatója. 1968. július 1-jén nyert egyetemi tanári ki nevezést. Több magyar, angol és német nyelvű tanulmánya jelent meg az 1970/80-as években.

1993. december 27-én hunyt el Pécsen. A Belvárosi templom alkápolnijában nyugszik.

Varga Ferenc

1914. december 5-én született Kolozsváron. Középiskolai és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1938-ban kapott a Pázmány Péter tudományegyetem orvosi karán doktori diplomát. 1938. október 1-jétől a Pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem orvosi karának gyermek-klinikáján dolgozik, előbb mint gyakornok és tanársegéd. 1943-ban habilitál. 1944. május 15-én katonai szolgálatra vonul be, egy évvel később orosz hadifogságba kerül. 1946-ban három hónapos lengyel tanulmányúton vett részt, 1948-ban pedig Svájcban. 1949-től adjunktus. 1953-ban röntgen szakorvosi diplomát szerez, ekkor nevezik ki docensnek. 1958. május 8-án lesz kandidátus. Kerpel-Fronius legközvetlenebb munkatársaként a professzor kutatási programja központjában a sorvadás és a toxicosis, a hypoxia, a só- és vízháztartási zavarok kórélettanának tisztázása állt. Önálló kutatásai közül meg kell említeni az újszülött- és csecsemőkori energiaforgalom különböző aspektusainak analízisét. A diszciplínán belül a szubspecializálódást elkerülhetetlennek tartotta, de minden megnyilatkozásában hangsúlyozta a csecsemő- és gyermekgyógyászat egységét. Kerpel távozásával lett docensként a klinika igazgatója. 1968. február 7-én lett az orvostudomány doktora.

1968. július 1-jén nevezték ki a gyermek-klinikára egyetemi tanárnak és a klinika igazgatójának. 1970. szeptember 1-jétől előbb három évig klinikai, majd 1973 és 1976 között három évig oktatási rektorhelyettes. Számos előadást tartott külföldi és hazai kongresszusokon. Hatvannál több dolgozata és egy könyve jelent meg. 1977-ben mondott le klinikaigazgatói tisztségéről.

1982. október 2-án hunyt el Pécsen. A pécsi köztemető WY. 25. parcellájában nyugszik.

A jobb, sikeresebb együttműködésért*

Napjainkat az urbanizáció korának szokták emlegetni, amit nem kevesen arra használnak, hogy eltakarják vele a világszerte falvakban élő milliók súlyos gondjait.

A falun élők egészségének ügye, helyzete, életminősége világszerte és itthon is gondokkal, nehézségekkel teli fontos kérdés maradt napjainkra és lesz a közeljövőben is.

A vidéki lakosság száma az Egészségügyi Világszervezet 1999. évi adatai szerint meghaladja a 2 és fél milliárdot, és ez abszolút számokban a következő évtizedekben az előrejelzések szerint még tovább fog növekedni.

A társadalmi egyenlőtlenségek, a szegénység és éhség kiemelten érintik a falusi lakosságot, melynek életkörülményei még a fejlett ipari országokban is rosszabbak az országos átlagoknál. Ennek következménye, hogy a fertőző betegségek egész sora és az 5 éves kor alatti gyermekhalálozás valamint a tuberkulózis, a fejlődő országokban a malária és a HIV-AIDS fertőzés és betegség kiemelt gondként jelentkezik. Különös figyelmet érdemel a falun élő nők, a lányok-asszonyok egészségének ügye, helyzete. A kérdés elemzésénél figyelembe kell venni továbbá, hogy a mezőgazdaság a fokozott veszélyekkel és ártalmakkal járó foglalkozási ágak közé tartozik. Ezt a fokozottan veszélyes foglalkozást ma az ILO (Nemzetközi Munkaügyi Szervezet) becslése szerint több mint 1,3 milliárd ember űzi. A nyilvántartott foglalkozási halálozások száma több mint évi 170 ezer eset, melyeket nagyrészt a sérülések, balesetek és mérgezések okozzák.

A foglalkozási halálozás és a betegségek aránya azonban a rossz és elégtelen nyilvántartási rendszerek miatt lényegesen alábecsült. A mezőgazdaságban dolgozók igen nagy része számára a foglalkozás-egészségügyi ellátás nem biztosított. A falusi infrastruktúra fejletlen, 800 millió falusi lakos biztonságos ivóvíz ellátása és a falusi lakosság 52 %-a számára a megfelelő szemét- és hulladékkezelés nem megoldott. A tényleges és funkcionális analfabetizmus, az iskolázatlan-

ság a falusi vidékeken magasabb arányban jelentkezik. Egyre növekvő gond a környezet védelme és a „városi-nyugati életmód” növekvő térhódítása, miközben a sikeres megelőző és egészségfejlesztő munka lehetőségei messze rosszabbak, hiányosabbak, összehasonlítva azokat a városokban találhatóakkal.

A jobb életkörülmények reményében, valamint a népcsoportok és etnikai csoportok közötti konfliktusok, a gyakori helyi háborúk miatt a falusi népesség vándorlása – elsősorban a városokba – igen jelentős. Ez rendkívüli egészségi, szociális és gazdasági gondokat is hordoz magával. A sort lehetne folytatni, felemlíteni a globalizáció gondjait, a népességrobbanással együtt járó nehézségeket, a gazdasági krízisek, a helyi regionális recessziók következményeit, amit a falusi lakosság fokozottan szenved meg, s aminek következményei igencsak kedvezőtlen hatásokkal járnak.

Nem lenne szabad azt hinnünk, hogy mindezek csak a fejlődő országok gondjai, mert ha arányaiban és összetételében másként is, de magyarországi, hazai gondjainkként is megjelennek. Kezdhetjük mindjárt azzal, hogy jóllehet a hazai népesség számának alakulását vizsgálva – településformák szerint – azt találjuk, hogy a községek lakóinak aránya az össznépségen belül az utóbbi évtizedekben jelentősen csökkent, mégis még 1996-ban is 3.749.456 ember élt a községekben hazánkban. A vidéki, falusi körülmények között élők aránya valószínűsíthetően tehát eléri vagy meghaladja ma is a magyar lakosság 40 %-át. Ezt figyelembe illik és kell venni, egy ilyen nagyságrend mellett nem lehet elmenni, majdnem 4 millió ember sorsa iránt nem lehetünk közömbösek. Ha pedig azt vizsgáljuk, hogy a várható élettartam hogy alakul, a városok és a községek adatait összehasonlítva azt találjuk, hogy a községek lakóinak születéskor várható átlagos élettartama alatta marad a városokban élőkénél. Különösen a vidéken élő középkorú férfi népesség adatai rosszak és romlóak. Az is szembe kell hogy tűnjön, hogy 1970. és 1996. között a férfiak születéskor várható átlagos

élettartama csökkent, a városi és a falusi, községi adatokat egybevetve pedig mind a férfiak, mind a nők vonatkozásában a különbség növekedett. A falusi halálozási adatok összehasonlítva a városiakkal, egyre rosszabbak. A hazai szakirodalomban közölt egyes epidemiológiai vizsgálatok eredményei, különösen a szív- és keringési rendszer betegségei, az agyvérzés, a magas vérnyomás, a szívinfarktus, továbbá a májsugor és egyes daganatos betegségek kiemelkedően rossz adatai a magyar falvakban nem kerülhetik el figyelmünket. A falun élők esélyeit ma is rontják még a földrajzi izolációból adódó következmények, a magas szintű egészségügyi ellátáshoz való hozzáférhetőség területén. A hozzáférhetőség különösen gondot okoz az öregek, az etnikai csoportok, az elmaradott, szegény rétegek számára.

Mindez együtt jár a jelentkező hátrányosabb helyzettel a falun különös gondal fellépő és arányaiban magasabb munkanélküliséggel, a lakásviszonyokban, a közlekedésben, a kommunális ellátottságban megjelenő társadalmi-gazdasági egyenlőtlenséggel. A falu egészségügye iránti törődés, a falusi élet jobbítására irányuló igyekezet, mely a magyar értelmiség legjobbjainak törekvéseit mindig is áthatotta, ma is magyar nemzeti összefogást és közös cselekvést sürget és igényel.

Se szeri se száma a civil szférát érintő kezdeményezéseknek, egyesületeknek, kluboknak, alapítványoknak. És itt jelentkezik rögtön egy nemcsak magyar, de nemzetközileg is egyre inkább létező és felismert gyakorlat és gond.

A falu helyzetének javítását egyre többen tartják elkerülhetetlen feladatuknak. Igen jelentős az erre irányuló kezdeményezések száma. Mégis ezek hatásukban, eredményükben igencsak szerények. Ennek egyik okát sokan abban véljük többek között megtalálni, hogy ezek az erőfeszítések egymás mellett, párhuzamosan futnak. Ahelyett, hogy segítenék, támogatnák egymást, nemegyszer a szűkös erőforrásokért is versengve inkább gyengítik egymás hatását. Nem kerül sor a tapasztalatok átfogó értékelésére, ismertetésére,

*Megjelenik „A FALU” (A magyar vidékfejlesztők lapja) következő számában.

alkalmazásának tömegesítésére.

Nemzetközi sikon is ez a jelenség figyelhető meg. Nagyszerű példákkal találkozhatunk, melyek egy-egy országra vagy régióra korlátozódnak, nem terjednek el, lokálisak maradnak. Csak a falu egészségügyi problémáival például tudományos társaságok egész sora, kongresszusok és konferenciák sokasága foglalkozik, sokszor szinte egy időben.

Ez a felismerés készítette a *Nemzetközi Falu – és Mezőgazdaság-egészségügyi Társaságot* arra, hogy 2000-ben esedékes soron következő *XIV. Nemzetközi Kongresszusát* a falusi közösségek egészségéért történő összefogás, az együttműködés kérdéseinek szentelje. Ez a tanácskozás, melyre *2000. május 25-27-én Pécs* kerül sor, remélhetőleg, jelentős tapasztalatcsere lehetőséget biztosít egyrészt, másrészt megfogalmaz olyan lehetőségeket, kezdeményezéseket, melyekkel az összefogás és az együttműködés lényegesen javíthatóbbá válik az egyes országok között, de az egyes országokon

belül is.

Talán nem túlzás azt remélni, hogy az Egészségügyi Világszervezet, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, a Nemzetközi Migrációs Hivatal, a Családorvosok Nemzetközi Szövetségének Szervezete, hazánk számos minisztériuma, tudományos és felsőoktatási intézménye és alapítványa támogatásával megrendezésre kerülő fórum képes lesz a közvélemény és a döntéshozók figyelmét a falu fejlesztése és az ott élők egészségének kérdései felé fordítani és nemcsak nemzetközi vonalon, de itthon is egy sikeresebb nemzeti összefogás alapjait és módszereit megkeresni és megfogalmazni. Törekvéseink a vidékfejlesztésre kínálják a lehetőséget, hogy azokat a nemzetközi tudományos közvélemény előtt mérlegre tegyük, ismertessük és az ausztráloktól a japánokig, az indiaiaktól a franciáig, sok hasznos és figyelemre méltó ottani egészség- és vidékfejlesztő program tanulságait megismerjük.

Az összefogás hazai és nemzetközi síkon egyaránt sürgeti, hogy orvosok és

ápolónők, állatorvosok és gyógyszerészek, tanárok és környezetvédők, a helyi közösségek vezetői és népegészségügyi szakemberek, politikusok és gazdasági vezetők, a mezőgazdasági szakmák különböző képviselői együtt keressük: miként tudnánk jobban együttműködni, miként tudnánk egymás gondjairól és törekvéseiről értesülni, közösen egymás munkájához segítséget nyújtani, a személyi és anyagi vonatkozásban korlátozott lehetőségeket közösen, hatékonyabban kihasználni, együtt vizsgálva a helyzetet és a teendőket. Jóllehet bizakodó vagyok, mégsem kergetek elérhetetlen célokat és reményeket. Egyetlen tanácskozás nyilván az együttműködés és összefogás kérdését nem oldhatja meg, de talán elindíthat olyan együttes gondolkodás iránti igényt, kezdeményezést és szükséges felelősségérzetet, amely előre vihet.

Dr. Tényi Jenő

a nemzetközi faluegészségügyi kongresszus szervezője

A „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány

pályázatot hirdet az egészségügyi ellátásban közreműködő – az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által finanszírozott tevékenységet végző – intézmények és személyek részére

PÁLYÁZAT

Az alapítvány célja a hazai egészségügyi ellátás műszerezettségének javítása. Az alapítvány a pályázatban elnyert termékek áfa nélküli beszerzési árának 50 %-át téríti meg.

Pályázatot az alábbi termékekre lehet benyújtani:

- ER-111 ECO SINGLE csatornás EKG
- ER-35 SSISICARD 1-3 csatornás EKG
- ER-65 STYLUS 3-6 csatornás EKG
- ASSISTOR hordozható gyógyszeradagoló pumpa
- ASSISTOR PCI 3 üzemmódú gyógyszeradagoló pumpa
- MODUS-IP 301 fecskendő felismerő infúziós pumpa
- Különböző egyszerűhasználatos eszközök 100 000–300 000 Ft értékhatár között, a gyártóval egyeztetett választékban.

A pályázatok beadási határideje 2000. július 31.

Cím: „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány 1135 Budapest, Tahí út 53-59.

A pályázatokkal kapcsolatos részletes információkat a Tájékoztató a „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány 2000. évi pályázati feltételeiről c. kiadvány tartalmazza.

A kiadvány az alábbi címeken szerezhető be: „MEDICOR a magyar egészségügyért” Alapítvány 1135 Budapest, Tahí út 53-59. tel: 350-8057, fax: 350-8020 MEDICOR Kereskedelmi Rt. Szolgáltatási Igazgatósága 1135 Budapest, Tahí út 53-59. Tel: 350-8484 fax: 350-8567.